

QALQON

1 (328) 2026
YANVAR

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI ICHKI ISHLAR VAZIRLIGI JURNALI
ЖУРНАЛ МИНИСТЕРСТВА ВНУТРЕННИХ ДЕЛ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН
JOURNAL OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS OF THE
REPUBLIC OF UZBEKISTAN

ЩИТ • SHIELD

BIZ SIZLARNI BUYUK
AJDODLARIMIZ
AN'ANALARINING SHONLI
DAVOMCHILARI DEB BILAMIZ
VA SIZLARDEK VATANGA
FIDOYI, DUSHMANGA
SHAFQATSIZ, JANGOVAR
SAFLARDA DOIMO HUSHYOR
VA KURASHGA SHAY BO'LGAN
AZMU SHIJOAT SOHIBLARI
BILAN HAQLI RAVISHDA
FAXRLANAMIZ.

SHAYKAT MIRZIYOYEV,
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
PREZIDENTI,
QUROLI KUCHLAR OLIY
BOSH QO'MONDONI

14-YANVAR — VATAN HIMOYACHILARI KUNI

MARDLAR QO‘SHIG‘I

*Ey ona yurt, sodiq o‘g‘lonlaringmiz,
Sarhadlarda sergak posbonlaringmiz,
Yov yo‘lolmas metin qo‘rg‘onlaringmiz,
Saqlagaymiz seni tinch-omon, Vatan,
Senga mudom ko‘ksimiz qalqon, Vatan!*

*Dilga joylab Temur bobom qudratin,
Jaloliddin Manguberdi shiddatin,
Davom aylab ajdodlar jasoratin,
Yovlaringni eturmiz yakson, Vatan,
Senga mudom ko‘ksimiz qalqon, Vatan!*

*Ko‘zga surtib muqaddas tuprog‘ingni,
Asragaymiz tog‘- u tosh, gulbog‘ingni,
Zafarlarga to‘ldirib quchog‘ingni —
Aylagaymiz bag‘ring bog‘-bo‘ston, Vatan,
Senga mudom ko‘ksimiz qalqon, Vatan!*

*Ulug‘ xalqim hech kimdan kam bo‘lmagay,
Birovlarga aslo qaram bo‘lmagay,
Vatanni sevmagan odam bo‘lmagay,
Onamdek munis- u mehribon, Vatan,
Senga mudom ko‘ksimiz qalqon, Vatan!*

*Mehring — qalbda otash, ko‘zlarda sharor,
Seni asramoqlikdir — oliy qaror,
Quchog‘ingda tinchlik bo‘lsin barqaror,
Yashna mangu, ey dorulamon, Vatan!
Senga mudom ko‘ksimiz qalqon, Vatan!*

Zikrilla NE‘MAT

MAS'ULIYAT BILAN TARAQQIYOT SARI

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlis va O'zbekiston xalqiga yo'llagan Murojaatnomasi Yangi O'zbekiston taraqqiyotining hozirgi bosqichi hamda kelgusi istiqbollarini belgilab beruvchi muhim siyosiy-strategik hujjat sifatida mamlakatimiz tarixida alohida o'rin egalladi. Unda so'nggi yillarda amalga oshirilgan keng ko'lamli islohotlar natijalari chuqur va xolis tahlil qilinib, kelgusi yillar hamda uzoq muddatli rivojlanishning ustuvor yo'nalishlari aniq belgilab berildi.

Yurtboshimiz Murojaatnomada davlat boshqaruvini yanada takomillashtirish, davlat organlari faoliyatida ochiqlik va shaffoflikni ta'minlash, jamoatchilik nazoratini kuchaytirish masalalariga alohida e'tibor qaratdi. Bu orqali fuqarolarning davlatga bo'lgan ishonchini mustahkamlash, qaror qabul qilish jarayonlariga keng jamoatchilikni jalb etish hamda boshqaruv samaradorligini oshirish ko'zda tutilmoqda.

Ayniqsa, joylardagi muammolarni mahalla darajasida hal etish, davlat idoralarining xalqqa yaqin bo'lishi, fuqarolar murojaatlariga o'z vaqtida va xolis munosabat bildirish tizimini yanada takomillashtirish ustuvor vazifa sifatida belgilandi. Bu esa «inson – jamiyat – davlat» tamoyili amalda ro'yobga chiqayotganining yaqqol ifodasidir.

Murojaatnomada korrupsiyaga qarshi kurashish masalasi davlat siyosatida ustuvor ahamiyatga ega vazifa sifatida alohida urg'u bilan qayd etildi. Davlat rahbari korrupsiya iqtisodiy taraqqiyotga jiddiy to'siq bo'layotgan, jamiyatda adolat va ishonch asoslarini yemiruvchi xavfli illat ekanini ochiq-oydin ta'kidladi. Shu bois 2026-yildan boshlab korrupsiyaga qarshi

kurashishni yangi bosqichga olib chiqish, bu borada kompleks va qat'iy chora-tadbirlarni yanada kuchaytirish zarurligi qat'iy pozitsiya sifatida belgilab berildi.

Korrupsiyaga qarshi murosasiz kurashish qonun ustuvorligini ta'minlash, adolat tamoyillarini hayotga tatbiq etish va jamiyatda mustahkam ishonch muhitini qaror toptirishning eng muhim shartlaridan biridir. Bu faqatgina davlat idoralarining vazifasi emas, balki har bir fuqaroning vijdoni, mas'uliyati va faol fuqarolik pozitsiyasi bilan bog'liqdir. Faqat jamiyatning barcha qatlamlari ushbu illatga qarshi birdek kurashgan taqdirdagina korrupsiyaga qarshi umummilliy iroda shakllanadi.

Xulosa o'rnida ta'kidlash joizki, Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning mazkur Murojaatnomasi Yangi O'zbekiston taraqqiyotini yangi bosqichga olib chiqishga qaratilgan qat'iy iroda, aniq maqsad va yuksak mas'uliyat ifodasidir. Murojaatnoma faqatgina vazifalar majmui emas, balki xalq bilan davlat o'rtasidagi ishonchni mustahkamlovchi, jamiyatni ezgu maqsadlar atrofida birlashtiruvchi muhim dasturiy hujjatdir.

Ro'zmat DADAJONOV,
O'zbekiston Respublikasi
Jamoat xavfsizligi universiteti
dotsenti.

O'zbekistonda aholini va qishloq xo'jaligini ro'yxatga olish boshlandi. Tadbir joriy 28-fevralga qadar davom etadi. Adliya vazirligi xabariga ko'ra, davlat organlari va tashkilotlari 2026-yil 15-yanvardan 31-yanvargacha o'z tizimida faoliyat yuritayotgan barcha xodimlarning census.stat.uz portalida ro'yxatdan o'tishini ta'minlashi lozim. Ro'yxatdan o'tish OneID tizimi orqali onlayn-anketa va bevosita uyma-uy yurish bosqichlariga bo'lingan holda amalga oshiriladi. Ushbu tadbirdan asosiy maqsad O'zbekiston Respublikasida aholi tarkibining holati va rivojlanish dinamikasi haqida mamlakatni sotsial-iqtisodiy va ijtimoiy-siyosiy rivojlantirish sohasidagi davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlarini belgilash va amalga oshirish uchun zarur bo'lgan ishonchli va xolis axborotni olishdan iboratdir.

Shu o'rinda, ma'lumot uchun bundan 100 yil oldin, ya'ni 1926-yilgi birinchi Butunittifoq aholini ro'yxatga olish materiallarini tahlil qilish uchun rossiyalik tadqiqotchi Sergey Abashin tomonidan chop etilgan tarixiy arxivlarga murojaat qilindi. Aholining ijtimoiy tarkibi, savodxonlik darajasi va salomatligi haqidagi noyob ma'lumotlarni o'z ichiga olgan ushbu hujjatlar bugungi kun bilan qiziqarli o'xshashliklar yaratish imkonini bermoqda.

1926-yilgi aholini ro'yxatga olish 1924-yilda O'rta Osiyoning rasmiy chegaralanishdan keyingi birinchi tizimli demografik tadqiqot bo'ldi. Shuni e'tiborga olish kerakki, o'sha

davrnin ma'muriy chegaralari mintaqaning zamonaviy xaritasidan sezilarli darajada farq qilgan – O'zbekiston SSR Tojikiston ASSR va keyinchalik qo'shni respublikalarga o'tgan bir qator hududlarni o'z ichiga olgan.

Bu jarayonning tashkil etilishida bundan yuz yil avval juda katta qiyinchiliklarga duch kelingan. Baland tog'li hududlar va olis qishloqlarda, qish og'ir o'tadigan va yo'l infratuzilmasi bo'lmagan sharoitlarda ma'lumotlar yig'ish bir necha oyga cho'zilgan. Agar aholini ro'yxatga olishning rasmiy «muhim sanasi» 17-dekabr hisoblangan bo'lsa, Tojikiston ASSRda ishlar faqat keyingi yilning iyulida yakuniga yetgan.

Asosiy muammolardan biri malakali kadrlar yetishmasligi edi.

1926-yilda respondentlarning yoshini aniqlash metodikasi alohida e'tiborga loyiqdir. Ko'pchilik mahalliy aholida tug'ilganlik haqidagi guvohnoma hujjatlarining yo'qligi sababli, aholini ro'yxatga oluvchilar an'anaviy milliy yilnoma — muchal (12 yillik sikl)ga tayanishgan. Yoshi respondentning so'nggi tug'ilgan yilidan o'tgan to'liq sikllar va yillar sonini qo'shish yo'li bilan hisoblab chiqilgan. Bunday yondashuv, garchi yagona imkoniyat bo'lsa-da, faqat taxminiy natijalarga olib keldi.

Etnik o'zini o'zi identifikatsiyalashning (millatini aniqlash) o'zgarishi ham qiziq. Agar respondent o'zining millatini aniqlashda qiynalgan bo'lsa yoki aralash oiladan bo'lgan bo'lsa, millati onasining yo'nalishi bo'yicha yozilgan.

O'sha davrda O'zbekiston aholisi 5,2 milliondan sal ko'proq edi. Aholi eng zich joylashgan hudud qariyb 800 ming aholi istiqomat qiladigan Andijon viloyati bo'lgan. Eng kam aholi zichligi esa Surxondaryoda kuzatilgan. 670 mingdan ziyod aholiga ega, bo'lajak poytaxtni o'z ichiga olgan Toshkent hududi urbanizatsiya darajasi yuqoriligi bilan ajralib turardi.

Milliy kesimda aholi tarkibini o'zbeklar (3,5 millionga yaqin), ulardan keyin

ruslar (247 mingga yaqin), tojiklar, qozoqlar va boshqa millatlar tashkil qilgan. Nogironligi bo'lgan shaxslarni hisobga olishga yondashish ham alohida e'tiborga molik. 1926-yilgi so'rovnoma jismoniy va ruhiy kasalliklar to'g'risida batafsil bandlar mavjud bo'lib, ular sabablar (urush, mehnat, tug'ma) va jarohatlar turlari bo'yicha ajratilgan. Olingan ma'lumotlarga ko'ra, aholining qariyb 5 foizi nogironlikning u yoki bu shakliga ega bo'lgan.

2026-yilgi so'rovnomalarda esa nogironlik masalasi yo'q. Bilvosita hisobga olish faqat agar respondent tegishli nafaqa olayotgan bo'lsa, daromad manbalari moddasi orqali amalga oshiriladi.

O'zbekistonning 1926-yilgi rasmiy statistikasiga ko'ra, aholining 15 foizi savodli deb tan olingan. Erkaklar (9,8%) va ayollar (4,5%) o'rtasida bu boradagi tafovut sezilarli bo'lgan.

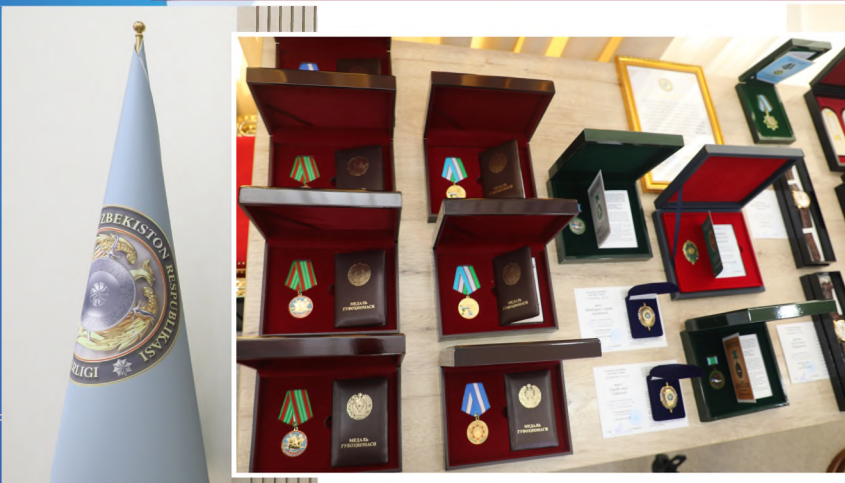
Ta'lim mezonlari juda yumshoq edi: savodli bo'lish uchun o'qish yoki hech bo'lmaganda familiyasini yozish kifoya hisoblangan.

Shunday qilib, O'zbekistonda 2026-yil 15-yanvardan 28-fevralgacha aholi va qishloq xo'jaligini ro'yxatga olish tadbiri o'tkaziladi. Bu jarayon aholining yoshi, oilaviy holati, ta'lim darajasi, ish bilan bandligi, migratsiya jarayonlari hamda daromad manbalari bo'yicha yagona ma'lumotlar bazasini shakllantirishga qaratilgan. Shu bilan birga, qishloq xo'jaligida yerdan foydalanish, chorvachilik va parrandachilik ko'rsatkichlari ham aniqlanadi.

Ro'yxatga olish ikki usulda amalga oshiriladi. 2026-yil 15-yanvardan 31-yanvargacha census.stat.uz sayti orqali onlayn ro'yxatdan o'tish mumkin. 4-fevraldan 28-fevralgacha esa maxsus xodimlar tomonidan uyma-uy ro'yxatga olish ishlari olib boriladi.

**G'ayratulla SHUKUROV,
o'z muxbirimiz.**

14-YANVAR – VATAN HIMOYACHILARI KUNI

O'zbekiston Qurolli Kuchlari tashkil etilganligining 34 yilligi hamda «14-yanvar — Vatan himoyachilari kuni» munosabati bilan Ichki ishlar vazirligida bo'lib o'tgan tantanalı bayram tadbirida xodimlarning xizmati yuksak e'tirof etildi.

Davlatimiz rahbarining farmoni asosida 7 nafar ichki ishlar organlari xodimlari davlat mukofotlariga, shuningdek, Ichki ishlar vaziri buyrug'i bilan xizmat faoliyatida yuqori natijalarga erishgan, aholi hamda safdoshlari tomonidan alohida e'tirof etilgan 631 nafar xodimlar turli mukofotlarga sazovor bo'ldilar.

QULAY VA QONUNIY

– Fuqarolarni tizimdagi oʻzgarish va yangiliklardan oʻz vaqtida xabardor etish maqsadida tegishli targʻibot-tashviqot ishlari olib borilmoqda, – deydi tuman IIB M va FRB inspektori, leytenant Azizbek Azimov. Boshqa sohaviy xizmatlar bilan hamkorlikda tuman hududida pasport qoidalariga amal qilinishi ustidan doimiy nazorat oʻrnatilgan.

Boʻlinma tomonidan oʻtgan yil davomida 8 ming 500 nafardan ortiq shaxslarga xorijga chiqish biometrik pasporti, 27 500 ziyod shaxslarga ID kartalar berilgan. Shundan 3580 dan

oshigʻi ilk marotaba rasmiylashtirilgan. Bulardan tashqari, 1051 ta holatda yoʻqotilgan hujjatlar tiklangan.

Bosh qomusimizda fuqaroligi boʻlgan shaxslarni davlatimiz oʻz hududida ham, uning tashqarisida ham huquqiy himoya qilishi va homiylik koʻrsatishi kafolatlangan. Biroq taqdir taqozosi bilan fuqarolik maqomisiz, davlat kafolatisiz yashayotgan insonlar ham uchraydi. Sobiq Ittifoq davridan buyon tegishli hujjatlarsiz yashagan ana shunday 3 nafar

Yangiyoʻl tumanida 215 ming nafardan ortiq aholi istiqomat qiladi. Tuman IIB M va FRBda fuqarolarga yaratilgan sharoitlar, koʻrsatilayotgan xizmatlar sifati har jabhada yaxshilanib bormoqda. Masʼul xodimlar bu yerga kelgan fuqarolarning muammo va masalalarini tezda, ovoragarchiliklarsiz hal qilib, tizimdan roziligini taʼminlashga bel bogʻlashgan.

fuqaroga ID kartalar berildi. 20 nafarga yaqin fuqaroligi boʻlmagan shaxslar ilk bor Oʻzbekiston Respublikasi fuqaroligiga qabul qilindi.

Soha xodimlari tomonidan hujjatlarni rasmiylashtirish jarayoni elektron tizimlar orqali tez, shaffof, qulay va qonuniy tartibda amalga oshirilayotgani aholini yanada quvontirmoqda.

Abror POYONOV,
jurnalist.

Toshkent viloyati.

Yo‘l harakati xavfsizligi masalasi jamiyat hayotida eng dolzarb muammolardan biri bo‘lib qolmoqda. Inson hayoti va salomatligiga bevosita tahdid soluvchi yo‘l-transport hodisalari yillar davomida jiddiy ijtimoiy oqibatlarni keltirib chiqarib kelayotgani sir emas.

BARCHAMIZ UCHUN UMUMIY MAKON

Tahlillar shuni ko‘rsatmoqdaki, sodir etilayotgan yo‘l-transport hodisalarining salmoqli qismi piyodalar va velosipedchilar ishtirokida yuz bermoqda. Jumladan, hodisalarning 40,7 foizi piyodani urib yuborish, 29,5 foizi transport vositalarining to‘qnashuvi, 23,5 foizi esa velosipedchilarni urib yuborish bilan bog‘liq. Qolgan qismi ag‘darilish, to‘siqqa urilish, ot-arava ishtirokidagi holatlar hamda boshqa omillar hissasiga to‘g‘ri keladi.

— Hodisalarning 46 foizi subyektiv sabablar, ya‘ni harakat ishtirokchilarining

qoidalarga rioya etmasligi bilan bog‘liq, — deydi viloyat IIB JXX YHXB Tashkiliy bo‘limi boshlig‘i, mayor Elyorbek Soliyev. — Piyodalarning belgilanmagan joydan yo‘lni kesib o‘tishi, haydovchilar tomonidan yuqori tezlikda harakatlanish, piyodaga yo‘l bermaslik, svetofor va yo‘l belgilari talablariga bo‘ysunmaslik holatlari ko‘plab baxtsiz hodisalarga sabab bo‘lmoqda. Ayrim holatlarda haydovchining tajribasizligi ham og‘ir oqibatlarga olib kelyapti.

Hududlar kesimida olganda, eng ko‘p yo‘l-transport hodisalari Andijon shahri va Asaka tumanida qayd etilgan.

Bu yerlarda transport harakati zichligi yuqori bo'lishi bilan birga, haydovchilik madaniyatining pastligi va qoidalarga beparvolik bilan yondashish holatlari asosiy omil sifatida namoyon bo'lmoqda.

— Yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash maqsadida viloyatning barcha hududlarida tizimli profilaktik ishlar amalga oshirilmoqda, — deya suhbatni davom ettirdi viloyat IIB JXX YHXB Axborot xizmati guruhi katta mutaxassisi, katta leytenant Abdumajid Raimjonov. — Aholi gavjum joylar, avtoturargohlar, mahallalarda haydovchilar va piyodalar bilan muntazam uchrashuvlar o'tkazilmoqda. Maktab va maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarga yo'l harakati qoidalarini o'rgatishga qaratilgan targ'ibot ishlari olib borilmoqda.

Yuz bergan yo'l-transport hodisalarining achinarli oqibatlari har qanday insonning qalbini larzaga soladi. 2025-yil 6-oktabr kuni Asaka tumani hududida sodir

bo'lgan voqea buning yorqin misolidir. Haydovchilik huquqiga ega bo'lmagan, tegishli hujjatlarsiz avtomobil boshqargan yosh yigitcha boshqaruvni yo'qotishi natijasida oldinda harakatlanayotgan yuk mashinasiga uriladi. Oqibatda «Tiko» rusumli avtomobilda bo'lgan ikki nafar yo'lovchi og'ir tan jarohati olib, ko'rsatilgan tibbiy yordamlarga qaramay shifoxonada vafot etgan.

Bir so'z bilan aytganda, yo'l-transport hodisalarini kamaytirish uchun faqatgina nazorat yoki jazo choralari yetarli emas. Xavfsiz yo'l infratuzilmasini yaratish, haydovchilik va piyodalar madaniyatini oshirish, profilaktik targ'ibot ishlarini yanada kuchaytirish orqaligina inson hayotini asrash mumkin. Yo'l barchamiz uchun umumiy makon ekan, undagi har bir harakat mas'uliyat talab etadi.

Saminjon HUSANZODA,
o'z muxbirimiz.

Andijon viloyati.

JONKUYAR INSPEKTOR

Mamlakatimizda jamoat xavfsizligini ta'minlash va jinoyatlarning barvaqt oldini olishga qaratilgan samarali tizim yaratilgan. Profilaktika xizmati ushbu tizimning juda muhim bo'g'ini hisoblanadi.

Katta leytenant Boburmirzo Karimov ana shu bo'g'inning fidoyi, jonkuyar vakillaridan biri. U Namangan viloyatining Uchqo'rg'on tumani IIB JXX HPB profilaktika inspektori sifatida «Chek» mahalla fuqarolar yig'ini hududida tinchlik-osoyishtalikni ta'minlash uchun mas'ul. Inspektor o'zi xizmat olib borayotgan mahallani

«qizil» toifadan «yashil»ga olib chiqishga muvaffaq bo'ldi. Bunga mahalla yettiligining boshqa a'zolari bilan qo'lni qo'lga berib ishlagani tufayli erishdi.

Boburmirzo yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirishga e'tibor qaratib, jinoyatchilik va huquqbuzarliklardan hushyorlikka chaqiradi. O'zlarining huquqlarini tushunishga, shuningdek,

sport bilan shug'ullanishga, ijtimoiy faol bo'lishga undaydi, ijodiy salohiyatlarini yuzaga chiqarishlarida ko'maklashadi.

– Hozirgi kunda jinoyatchilikka qarshi kurashishda zamonaviy texnologiyalar muhim rol o'ynaydi, – deydi Uchqo'rg'on tumani IIB JXX HPB boshlig'i, mayor Adhamjon O'rinov. – Shu bois katta leytenant Boburmirzo Karimov zamonaviy monitoring va kuzatish tizimlarini joriy qilishga katta e'tibor qaratmoqda. «Xavfsiz shahar» loyihasi doirasida mahalladagi kuzatuv kameralari soni 500 tadan ortiq bo'lib, ularning 25 tasi avtomashina raqamini aniqlaydi va jinoyatlarning oldini olishga yo'naltirilgan. Bu kameralar jinoyatlar to'g'risidagi ma'lumotlarni tez va aniq to'plashga yordam beradi, profilaktika xizmatining samaradorligini oshiradi va aholiga xavfsiz muhit taqdim etadi.

Lavhamiz qahramoni o'z faoliyatida samaradorlikka erishish uchun mahalliy hokimiyat, ta'lim muassasalari, jamoat tashkilotlari bilan yaqindan hamkorlik o'rnatgan. Shuningdek, mahalla ahlining ichiga kirib, odamlarga jinoyatchilik va huquqbuzarliklarga murosasizlik ruhini singdiryapti. Natijada ular «Mening mahallam jinoyatdan xoli hudud bo'lishi kerak», degan ezu niyatni qalbiga jo etib, bunga baholi qudrat, ko'pchilik amaliy ishi, keksalar pand-u nasihati bilan o'z hissalarini qo'shishyapti.

**Jahongir TO'XTASINOV,
o'z muxbirimiz.**

Namangan viloyati.

QADIMIY TARIXGA EGA

Mahalla – O'zbekistonda va boshqa ko'plab mamlakatlarda mavjud ma'muriy-hududiy birlik. «Mahalla» atamasi arabcha bo'lib, «o'rin-joy» degan ma'noni anglatadi. Mahalla turli mintaqalarda mahallot (joy), guzar, jamoa, elat, elod nomlari bilan ham atalib kelingan.

Adabiyotlarda mahallalarning ko'p ming yillik tarixga ega ekanligi haqida ma'lumotlar uchraydi. Masalan, Narshaxiy o'zining «Buxoro tarixi» asarida Buxoroda bundan 1100 yil ilgari bir qancha mahallalar bo'lganini qayd etib o'tgan. Alisher Navoiy hazratlari o'zining «Hayrat ul-abron» asarida mahallani «shahar ichidagi shaharcha»dir deb ta'riflaydi, Hirot shahri yuz shaharcha ahamiyatiga ega bo'lgan mahallalardan tashkil topganini aytib o'tadi.

Mahallalar, ayniqsa, Sohibqiron bobomiz Amir Temur saltanatida ravnaq topgan. Bu davrda mahallalar fuqarolarning kasb-kori asosida shakllangan va shunga qarab nomlangan. Masalan, zargarlik, misgarlik, ko'nchilik, pichoqchilik, qoshiqchilik, temirchi, egarchi, taqachi va hokazo.

Mahalla qadimda mahalliy hokimiyatning o'ziga xos bir shakli, ko'rinishi tarzida faoliyat ko'rsatgan. Uni boshqarish jamoatchilik asosida olib borilib, o'zining yozilmagan ichki tartib-qoidalariga ega bo'lib, butun mahalla ahli uchun birdek qonuniy hisoblangan.

TIZIMLI ISLOHOTLAR SAMARASI

So'nggi yillarda O'zbekistonda fuqarolarning konstitutsiyaviy huquq va erkinliklarini ta'minlash, jamoat xavfsizligini mustahkamlash hamda ijtimoiy-siyosiy barqarorlikni kafolatlashga qaratilgan tizimli islohotlar strategik bosqichga ko'tarildi. Mamlakatni modernizatsiya qilish jarayonida amalga oshirilgan ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy-huquqiy sohalaridagi transformatsion o'zgarishlar nafaqat ichki barqarorlikni, balki davlatning xalqaro maydondagi nufuzini oshirishning muhim omili bo'lib xizmat qilmoqda.

Xususan, sud-huquq tizimini liberallashtirish va qonun ustuvorligini ta'minlash borasidagi jadal islohotlar aholining ijtimoiy ehtiyojlarini qanoatlantirish, so'z va e'tiqod erkinligini kafolatlash uchun mustahkam huquqiy zamin yaratdi. Shu bilan birga, korrupsiyaga qarshi kurashishning institutsional mexanizmlarini takomillashtirish va jinoyatchilikning oldini olish bo'yicha amalga oshirilayotgan preventiv chora-tadbirlar davlat boshqaruvining samaradorligini yangi bosqichga olib chiqdi. Mazkur islohotlar natijasida O'zbekistonning nufuzli xalqaro reyting va indekslardagi pozitsiyalarida sezilarli ijobiy dinamika kuzatilmoqda.

**Baxtiyor BIRDIALIYEV,
O'zbekiston Respublikasi Kriminologiya
tadqiqot instituti boshlig'i, polkovnik,
yuridik fanlar bo'yicha
falsafa doktori.**

Xalqaro reyting ko'rsatkichlari mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy-huquqiy arxitekturasiga bevosita ta'sir ko'rsatuvchi strategik monitoring vositasi hisoblanadi. Yuqori reyting ko'rsatkichlariga erishish davlatning reputatsion kapitalini mustahkamlab, xalqaro sheriklik ko'lamini kengaytirish va to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar oqimini jadallashtirishning multiplikativ omili bo'lib xizmat qiladi. Bu, o'z navbatida, makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash, yangi ish o'rinlarini yaratish va aholi turmush farovonligini izchil oshirishning

fundamental asoslarini shakllantiradi. Zamonaviy davlat boshqaruvida xalqaro reytinglar islohotlar samaradorligini baholovchi mustaqil va xolis audit mexanizmi sifatida qabul qilinmoqda.

Mazkur tendensiyalarni inobatga olgan holda, O'zbekiston Respublikasida mamlakatning xalqaro reyting va indekslardagi mavqeyini izchil yuksaltirish masalasi davlat siyosatining ustuvor yo'nalishi darajasiga ko'tarildi. Bu sohada amalga oshirilayotgan tizimli chora-tadbirlar nafaqat mamlakatning xalqaro imijini yaxshilash, balki milliy boshqaruv tizimini ilg'or global standartlar asosida modernizatsiya qilishga qaratilgan strategik maqsadlarni o'zida mujassam etadi.

Bu borada kompleks chora-tadbirlarning tizimli ravishda hayotga tatbiq etilishi va real vaqt rejimida monitoring qilinishi qisqa davr mobaynida mamlakatning xalqaro siyosiy-huquqiy maqomida transformatsion o'sishni ta'minladi. Belgilangan institutsional mexanizmlarning samarali ishlashi natijasida, ustuvor xalqaro reyting va indekslarning indikatorlarida ijobiy dinamika kuzatildi, bu esa O'zbekistonning global maydondagi demokratik islohotlar izchilligini verifikatsiyalovchi muhim dalil bo'ldi.

Mazkur muvaffaqiyatli tajriba ichki ishlar organlari faoliyatini xalqaro standartlarga moslashtirish nafaqat mamlakatning imij ko'rsatkichlarini yaxshilashi, balki aholining davlat institutlariga bo'lgan ishonchini mustahkamlashda ham determinant ahamiyatga ega ekanligini tasdiqladi.

Xususan O'zbekiston, 2025-yilda AQSH poytaxti – Vashington shahrida joylashgan «Huquq ustuvorligi indeksi» (World Justice Project) bo'yicha 143 mamlakat orasida

Uzbekistan

The scores range from 0 to 1, where 1 signifies the highest possible score and 0 signifies the lowest possible score.

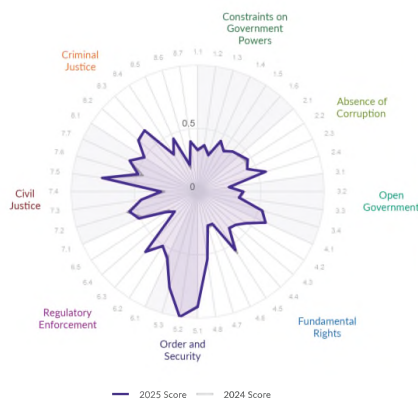
Overall Score	Regional Rank	Income Rank		Global Rank		
0.50	8/15	7/35		81/143		
Score Change	Rank Change					
0.00	3▲	Factor Score	Score Change	Regional Rank	Income Rank	Global Rank
 Constraints on Government Powers	0.37	0.00	11/15	22/35	114/143	
 Absence of Corruption	0.47	0.01	6/15	5/35	67/143	
 Open Government	0.37	-0.01	14/15	24/35	120/143	
 Fundamental Rights	0.43	-0.01	12/15	18/35	110/143	
 Order and Security	0.90	0.00	1/15	1/35	17/143	
 Regulatory Enforcement	0.45	0.01	9/15	16/35	100/143	
 Civil Justice	0.52	0.01	5/15	5/35	73/143	
 Criminal Justice	0.46	0.01	6/15	6/35	68/143	

* Indicates statistically significant change at the 10 percent level

Low Medium High

Uzbekistan Eastern Europe and Central Asia Lower-Middle

Region: Eastern Europe and Central Asia
Income Group: Lower-Middle

81-o'rinni egallab, o'tgan yilga nisbatan ikki pog'ona yuqoriladi. E'tiborli tomoni shundaki, xalqaro darajada mazkur indeks bo'yicha dunyoning 68 foiz mamlakatlarida pasayish kuzatilgan bo'lsa-da, O'zbekistonning o'rnini yanada yaxshilandi. Shu bilan birga, ushbu indeksning indikatorlari bo'yicha ham O'zbekistonda ijobiy ko'rsatkich kuzatildi.

Bundan tashqari, O'zbekiston Avstraliyaning Sidney shahrida joylashgan Xalqaro iqtisodiyot va tinchlik instituti (Institute for Economics & Peace)ning «Xavfsizlikni his qilish indeksi» da 0,072 ball bilan faxrli 1-o'rinni egallab, dunyodagi eng xavfsiz davlatlardan biri sifatida qayd etilgan. O'z navbatida, mamlakatimizning Shveysariyaning Jeneva shahrida joylashgan «Global innovatsiya indeksi»ning 2025-yil natijalari o'tgan yilga nisbatan yanada yaxshilandi. Unga ko'ra, O'zbekiston 139 davlat orasida 79-o'rinni egallab, mamlakat tarixidagi

eng yuqori natija – ilk bor top-80 talik ko'rsatkichni qayd etib, o'tgan yilga nisbatan 4 pog'ona yuqorilab, 79-o'rinni egalladi.

Qolaversa, O'zbekiston daromad guruhiga ko'ra 2025-yilda 7-o'rinni, Markaziy va Janubiy Osiyo mintaqasida 3-o'rinni egallab, o'tgan yilga nisbatan mos ravishda 3 va 1 pog'ona yuqorilagan. Shuni ta'kidlash kerakki, ushbu natija Markaziy va Janubiy Osiyo mintaqasida Hindiston (39-o'rin) va Eron (62-o'rin)dan keyingi 3-o'rin degani bo'lib, O'zbekiston qo'shni Qozog'iston (81-o'rin), Rossiya (91-o'rin) va Turkiya (93-o'rin)dan yuqori natijaga erishganligidan dalolat beradi.

Shuningdek, O'zbekiston to'rt yildan beri «Innovation overperformer» – ya'ni rivojlanish darajasiga nisbatan ancha yuqori innovatsion natijalarga erishuvchi mamlakat maqomini muvaffaqiyatli saqlab kelmoqda. Bu esa mamlakatning iqtisodiy imkoniyatlaridan ko'ra sezilarli darajada yuqori samara ko'rsatayotganini anglatadi.

Shu bilan bir qatorda, O'zbekiston 2025-yilda BMT Barqaror taraqqiyot

markazining «Baxt hisoboti» indeksida (World Happiness Report) 147 mamlakat ichida 47-o'rin, Jahon sog'liqni saqlash tashkilotining «Dunyodagi yo'l harakati xavfsizligi» bo'yicha hisobotida (Global status report on road safety) 60-o'rin, Buyuk Britaniya poytaxti – Londonda joylashgan Oksford universiteti va Oksford Martin maktabining «Ayollar, biznes va qonun» indikatorida (Woman, Business and Law) 90-o'rin, Jeneva (Shveysariya) shahridagi «Xalqaro telekommunikatsiyalar uyushmasi» NNTning «Xalqaro kiberxavfsizlik indeksi»da (Global Cybersecurity Index) T-2 darajasiga erishib, o'tgan yilga nisbatan yanada yuqoriroq natijalarga erishdi.

Mazkur ijobiy natija va ko'rsatkichlar mamlakatimizda shaxs, jamiyat va davlat manfaatlarini samarali himoya qilish, sud-huquq tizimini yanada takomillashtirish hamda huquq-tartibot va qonun ustuvorligini ta'minlash borasida amalga oshirilayotgan islohotlarning naqadar samarali ekanligidan hamda davlatimizga bo'lgan xalqaro ishonchning yanada oshib borayotganligidan dalolat bermoqda.

Xulosa o'rnida shuni ta'kidlash kerakki, xalqaro reyting va indekslar – bu nafaqat raqamlar, balki mamlakatning global hamjamiyatdagi o'rnining haqiqiy o'lchovidir. Ular islohotlarni tezlashtirish, shaffoflikni oshirish va xalqaro hamkorlikni rivojlantirishga xizmat qiladi. O'zbekiston kabi rivojlanayotgan mamlakatlar uchun bu ko'rsatkichlarda yuqori o'rinlarga erishish – global nufuz va barqaror rivojlanishning kalitidir. Shuning uchun, ularni doimo kuzatib borish va islohotlarni unga muvofiqlashtirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Barcha hududlarda bo'lgani singari, Guliston tumani IIB Probatsiya guruhi xodimlari oldiga ham ozodlikdan mahrum etish bilan bog'liq bo'lmagan jazo tayinlanganlarni to'g'ri yo'lga boshlash, qayta jinoyat sodir etishlarining oldini olish vazifasi qo'yilgan.

TUZALISH UCHUN MUDDAT UNDAN KIM QANDAY FOYDALANADI?

Yelkasida tog'day mas'uliyat

Tuman IIB Probatsiya guruhi nazorati ostida jami 226 nafar shaxs bor. Ularning 64 nafari axloq tuzatish ishlariga, 65 nafari ozodlikni cheklash, qolganlari esa muayyan huquqdan mahrum qilish kabi jazo choralariga hukm qilingan. Ushbu shaxslar bilan bir necha yo'nalishda ish olib boriladi. Xususan, ma'naviy-ma'rifiy, axloq tuzatish ishlariga, huquqiy targ'ibotga alohida e'tibor qaratiladi. Shu maqsadda muntazam ravishda yakka tartibda va ommaviy tarzda turli tadbirlar uyushtiriladi.

Sport musobaqalari, kitobxonlik tadbirlari shular jumlasidandir.

Ikkinchi yo'nalish nazorat ostidagi shaxslarni ijtimoiy-iqtisodiy qo'llab-quvvatlashdan iborat. Bu boradagi ishlar anchagina murakkab. Boisi mazkur shaxslarga ish topishning o'zi bir muammo. Topilganda ham kasbiy malaka masalasi ko'tariladi.

O'tgan yili Probatsiya guruhi tomonidan hamkor tashkilotlar bilan birga 12 marta mehnat yarmarkasi tashkil etildi.

Ushbu yarmarkalarda o'ttizdan ortiq korxona va tashkilot qatnashib, 70 nafardan ziyod shaxs ishga joylashtirilgan. Sobir Tolipov ana shulardan biri. U Gulistondagi transformator zavodiga tokar mutaxassisligi bo'yicha ishga joylashdi. Probatsiya guruhi inspektorlarining iltimosiga ko'ra, bu kasbning ustalari uni shogirdlikka oldi. Oradan bir yilcha o'tgach, Sobirjon haqiqiy kasbini endi

topganini tushundi. U o'ziga qayta jinoyat ko'chasiga kirmaslikka so'z berdi.

Yolg'on davron tugagach...

Hafiza Sharipova (ismi va sharifi o'zgartirildi) ta'lim tizimida faoliyat ko'rsatgan. Atrofidagi ko'pchilikni tanigan. Bunday holatdan «unumli» foydalanmoqchi bo'lgan. Tanishlariga ishga joylashtira olishini aytib, odamlarning ishonchiga kirgan. Bir kishiga maktabgacha ta'lim tashkilotiga qorovullikka kiritib qo'yishni

va'da qilib, undan bir necha yuz AQSH dollari miqdorida «xizmat haqi» ham olgan.

Oradan ikki oy o'tgach, bu borada iltimos qiluvchilar ko'paygan. Nega ishga joylashtirish kechikayotganini so'raganlarga turli bahonalar to'qib, bir oz kutib turishini so'ragan. Shu tariqa boshqalarning 237 million so'm pullarini firibgarlik bilan qo'lga kiritgan. Hafiza navbatdagi «mijoz»dan pul olayotganda tutilgan. Sud uning qilmishidan astoydil pushaymonligini e'tiborga olib, yetkazilgan

zararni qoplash sharti bilan bir necha yil axloq tuzatish ishlarini o'tashga hukm qildi.

– Nazorat ostiga olganimizda, ayol o'ta tushkun holatda edi, – deydi tuman IIB Probatsiya guruhi katta inspektori, mayor Umid Tog'ayev. – U bilan ma'naviy, huquqiy suhbatlar o'tkazildi. Shundan keyin tumandagi «Yangi Zelandiya» MCHJga ishga joylashtirildi.

Xodimlar uning oilasidan doim xabar olib turishdi. Ikki yil davomidagi profilaktik tadbirlar natijasida ayol o'zini yaxshi tomonlama ko'rsatishni boshladi. Belgilangan tartib-qoidalarga, cheklovlarga qat'iy rioya qildi. Jamoat ishlarida ham faollik ko'rsatdi. Shundan so'ng Probatsiya guruhining taqdimnomasiga asosan, muddatidan oldin shartli ravishda jazodan ozod qilindi.

Rejasi amalga oshmadi

Qalandar Tolmasov Guliston tumanining «Zarbdor» mahallasida istiqomat qiladi. U savdo-sotiq bilan shug'ullanib, biznesda katta tajriba to'pladi. Lekin nimadir bo'ldi-yu, noqonuniy valyuta ayriboshlash bilan shug'ullanadiganlar safiga qo'shilib qoldi. Avvaliga boshqalarning so'mini dollarga almashtirib yurdi.

Keyin «kattaroq ish»ga qo'l urdi. Xorijdan bir necha o'n ming soxta AQSH dollarini buyurtma bilan olib keltirdi. Ularni arzon-garovga olib, mo'maygina pulga sotmoqchi edi. Ammo bu rejasi amalga oshmadi – ichki ishlar organi xodimlari tomonidan qo'lga olindi. Bu qilmishi uchun sud hukmiga ko'ra, axloq tuzatish ishlari jazosi tayinlandi.

– Uni tadbirkorlikka yo'naltirish qiyin bo'lmadi, – deydi Probatsiya guruhi inspektori, mayor Rustamjon Bo'riboyev. –

Lekin muammo shunda ediki, qayta jinoyat sodir etish ehtimoli yuqori edi.

Tadbirkor yigitning xatti-harakati doimiy nazoratga olindi. Uning yurish-turishi o'rganib borildi. Qalandarning o'zi ham targ'ibot tadbirlarida muntazam ishtirok etib keldi. Belgilangan tartib-qoidalariga, cheklovlarga rioya etdi. Natija esa uning uchun quvonchli bo'ldi – o'talmay qolgan jazodan sud tomonidan shartli ravishda ozod qilindi.

Olg'a yurmasang, ortga qaytasan!

Inomjon Jabborov oilali, bola-chaqali. kasb-hunarli, ro'zg'ori but edi. Lekin to'qlikka sho'xlik qilib, ichkilikka berilib ketdi. Hatto mast-alast holda ko'cha-ko'yda yotib qoladigan bo'ldi. Ichkilik tufayli ishidan, gulday oilasidan ayrildi. Kunlarning birida mast holatda ulfatini pichoqlab qo'ydi. Olgan tan jarohati tufayli hayotdan ko'z yumdi. Inomjon esa uzoq muddatga ozodlikdan mahrum etildi.

Oradan ancha yillar o'tgach, o'zini yaxshi tomondan ko'rsata boshlagani uchun jazosi axloq tuzatish ishlariga almashtirilib, Probatsiya guruhi nazoratiga olindi. Guliston shahridagi Transformator zavodiga ishga joylashtirildi. U bilan muntazam ravishda nazorat tadbirlari o'tkazilib, huquqiy tushunchalar berib borildi. Inomjon ozodlikka chiqqanidan keyin bir necha oy tinch yurdi. Keyin yana eski ulfatlarini topib oldi. Ular bilan ichkilikbozlik qila boshladi. Mast holda qo'shnilar va mahalla aholisining tinchini buzgani, belgilangan cheklovlarga rioya etmagani uchun sud jazoning o'talmay qolgan qismini ozodlikdan mahrum qilish jazosiga almashtirdi.

Xulosa o'rnida

Guliston tumani IIB Probatsiya guruhi xodimlarining ish vaqti cheklanmagan desa ham bo'ladi. Sababi, ayrim nazorat ostidagi shaxslar bilan kun kech bo'lganda borib muloqot qilishga to'g'ri keladi. Buning uchun ba'zan o'nlab chaqirim yo'l bosib o'tiladi. Mahalla raislari, profilaktika inspektorlarining fikri o'rganiladi. Mana shunday fidoiylilik evazigagina ushbu shaxslar sog'lom hayotga qaytariladi.

Abdurahmon MUSTAFOQULOV, o'z muxbirimiz.

Sirdaryo viloyati.

Bu — qiziq!

ETIKDO'Z O'RTAGA TUSHGACH

Probatsiya tarixi 1841-yilga borib taqaladi. O'sha yili AQSHning Boston shahri sudida ilgari kuzatilmagan holat sodir bo'ldi. Ichkilikbozlikka berilib, bezorilik qilgan shaxs ustidan hukm chiqarish chog'ida uning tanishlaridan biri — etikdo'z Jong Ogastes o'rtaga tushadi. U sudyaga jinoyatchini tuzalishi uchun uning qaramog'iga topshirishni so'rab, bir necha oy davomida uni qayta tarbiyalashga kafolat berishini aytadi. Etikdo'zning kafolati e'tiborga olinadi. Sud hukmiga ko'ra haligi shaxs tuzalishi uchun muddat belgilanib, ozodlikdan mahrum qilinmaydi.

Bir necha yil ichida ushbu amaliyot AQSHning yigirma bitta shtatida keng qo'llanila boshlandi. Shu tarzda jinoyat huquqiga shartli hukm, sinov muddati va probatsiya atamaları kirib keldi.

YURT DEB ASHASH – ALPGA XOS FAZILAT

Vatan himoyachilari kuni xalqimiz hayotida alohida o‘rin tutadigan, mardlik va sadoqat ulug‘lanadigan sana hisoblanadi. Bu kun biz uchun shunchaki bayram emas, balki yurt tinchligi, el osoyishtaligi va mustaqillik qanday fidoyilik evaziga ta‘minlanayotganini anglash, qadrlash kunidir. Bugun yurtimiz sarhadlarini hushyorlik bilan qo‘riqlayotgan mard o‘g‘lonlarga nazar tashlar ekanmiz, xalqimiz tarixiy xotirasida asrlar davomida shakllangan Vatan himoyasi g‘oyasi, ajdodlarimiz yaratgan alp obrazi beixtiyor yodga tushadi.

Alp kim edi? «O‘zbek tilining izohli lug‘ati»da alp so‘ziga quyidagicha ta‘rif berilgan:

1. Qadimgi turkiy xalqlarda ikki qo‘shin o‘rtasidagi jang boshlanishidan oldin yakkama-yakka olishuvda ishtirok etuvchi jangchi.

2. Folk. O‘zbek xalq dostonlarida g‘ayritabiiy kuch-quvvati, mardligi, jasorati va boshqa fazilatlar bilan ajralib turadigan qahramon.

«Alp» so‘zi barcha turkiy xalqlarga xos bo‘lib, – O‘rxun – Enasoy bitiklarida keng qo‘llangan. U jasur, bahodir, qo‘rqmas,

botir kabi ma’nolarni anglatgan. Demak, alp tushunchasi oddiy jangchini emas, balki el-yurt manfaatini o‘z hayotidan ustun qo‘yadigan, xalq oldidagi mas’uliyatni chuqur his etgan shaxsni ifoda etgan. Tilshunos olimlar ta’kidlaganidek, alp obrazida nafaqat jismoniy kuch va jasorat, balki ma’naviy poklik, vafodorlik, adolatparvarlik va fidoyilik kabi yuksak insoniy fazilatlar mujassam bo‘lgan.

Turkiy xalqlarning og‘zaki va yozma adabiyotida alp obrazi markaziy o‘rin egallaydi. «Alpomish», «Manas», «Alp Er To‘nga»,

«Go'ro'g'li» kabi eposlarda alp Vatan mustaqilligi uchun kurashuvchi, xalq tinchligi yo'lida jonini ayamaydigan, zulmga qarshi mardona tura oladigan qahramon sifatida tasvirlanadi. Qahramon Rajabovning «Alp Er To'nga – Turon xoqoni» asarida Alp Er To'nga (Afrosiyob) ismi «yo'lbars kabi kuchli, botir va qahramon er» ma'nosida izohlanadi.

Turkiy xalqlarda botir sarkardalar va podshohlar nomi bilan «alp» so'zining qo'shib qo'llanilishi bejiz emas. Alp Er To'nga bu nomni o'z ismi sifatida qabul qilgan dastlabki inson bo'lib, turkiy xalqlarning ilk xoqoni sifatida e'tirof etiladi. Keyinchalik o'zbek xalq eposlarida to'qson alp haqida so'z yuritilib, ularning so'nggisi Alpomish ekani kuylanadi. «Alpomish» dostonida bosh qahramon shaxsiy baxti uchun emas, balki el birligi va yurt sha'ni yo'lida kurashadi. Bu esa alp tushunchasining asl mohiyatini yaqqol ochib beradi.

Qadimda alp bo'lish faqat qurol ko'tarib jang qilish bilan o'lchanmagan. Alp – so'zida turadigan, va'daga sodiq, yurt manfaatini shaxsiy manfaatdan ustun qo'yadigan vijdonli inson. Shu bois alp obrazi xalq

tarbiyasida namuna, yosh avlod uchun ideal shaxs sifatida shakllangan. Ota-onalar farzandlarining jasur, vatanparvar va mas'uliyatli bo'lib ulg'ayishini orzu qilgan.

Bugun Vatan himoyasi yo'lida xizmat qilayotgan harbiylarimiz ana shu qadimiy alp an'alarining munosib davomchilaridir. Zamonaviy Vatan

himoyachisi jismonan chiniqqan, bilimli, intizomli, zamonaviy texnika va harbiy san'atni puxta egallagan, eng muhimi, yurtiga sadoqatli shaxsdir. Bu fazilatlar alp tushunchasining zamonaviy talqini sifatida namoyon bo'lmoqda. Bugungi alp – faqat qilich bilan jang qiluvchi qahramon emas, balki tinchlikni asrash uchun mas'ul, fidoyi insondir.

Xulosa qilib aytganda, Vatan himoyachilari kuni bizni o'tmish va bugun o'rtasida mushohada qilishga undaydi. Ajdodlarimiz yaratgan alp ideali bugun ham o'z ahamiyatini yo'qotgan emas. Chunki Vatan himoyasi – zamon va shakl o'zgarsada, mohiyatan o'zgarmas qadriyat: yurtga sadoqat, xalq oldidagi burch va

fidoyilikdir. Vatan tinchligi ana shu fidoyilar tufayli barqaror. Alp ruhi bugun ham tirik – u Vatan himoyachilarining yuragida yashaydi. Yurt posbonlari bor ekan, Vatan bor, tinchlik bor, kelajak bor.

**Oltinoy TOLIPOVA,
IIV Ixtisoslashtirilgan
maktab-internati
o'qituvchisi.**

ОБЛАДАТЕЛЬ СИМВОЛА ДОБЛЕСТИ

Для спецназовца нет высшего признания, чем право ношения крапового берета. Этот головной убор не выдается вместе с формой. Заслужить его — значит пройти через одно из самых суровых испытаний в силовых структурах, которое включает многокилометровые маршброски, преодоление огненно-штурмовых полос, рукопашные поединки.

Родители Мухритдина Маматкаримова — Маматолим ака и Жамилахон ая — с юных лет прививали сыну чувство ответственности, дисциплинированность и целеустремленность. Ныне он военнослужащий, старший лейтенант.

Родился герой очерка в 1995 году в Кувинском районе Ферганской области. Учебу в военизированном лицее в городе Асаке, а затем в академическом лицее при Ферганском госуниверситете он совмещал с тренировками в секции кикбоксинга. Во время прохождения срочной службы в рядах Вооруженных Сил юноша окончательно определился с выбором профессии. Вернувшись из армии, поступил в Университет общественной безопасности. После окончания вуза в 2021 году служил заместителем командира, а затем командиром боевой группы мобильного взвода особого назначения войсковой части № 7534 Караульных войск МВД.

В настоящее время старший лейтенант М. Маматкаримов образцово несет службу в войсковой части № 7531, являясь заместителем командира взвода особого назначения по специальной подготовке. Его задача — осуществлять огневую выучку бойцов, формировать у них тактико-специальные навыки ведения боя в различных условиях (город, горная местность), готовить к действиям в ситуациях критического стресса. В 2023 году стал обладателем нагрудного знака «Довюррак жангчи», а в минувшем году — престижного крапового берета.

Мухритдин — прекрасный семьянин и заботливый отец. Вместе с супругой Гавхарой они растят дочь, мечтая воспитать ее достойным человеком.

**Радик ТУМΠΑРОВ,
соб. корр.**

THOSE WHO SEEK SHALL FIND AN OPPORTUNITY

Lieutenant Nozimakhon Ergasheva, an inspector-psychologist of the Juvenile affairs unit within the Crime prevention Department of the Chilonzor district internal affairs coordination management, followed in her parents' footsteps by graduating with honors from the Ministry of internal affairs Academic lyceum №1 and the Law enforcement academy. In her professional activities, she relies on the advice of her mother and experienced mentors to successfully integrate theoretical knowledge

with practice while collaborating with local government authorities, educational institutions, and community activists to prevent juvenile delinquency. Nozimakhon not only conducts individual interviews with troubled teenagers but also studies their family conditions to help resolve social issues, as demonstrated by her success in redirecting a teenager from a dysfunctional home toward sports and helping his family regain stability.

SAFE TERRITORY STRATEGY

Senior lieutenant Boburmirzo Karimov, a prevention inspector of the Crime prevention unit of the public safety service within the Uchqurgan district Department of internal affairs of the Namangan region, is dedicatedly serving to ensure peace in the «Chek» neighborhood citizens assembly.

Through close cooperation with the «neighborhood seven» members, he successfully transformed the area's security status from a «red» category to a «green» category. The inspector focuses on increasing the social activity of youth, engaging them in sports, and enhancing their legal literacy. Furthermore, within the framework of the «Safe City» project, he coordinated

the installation of more than 500 surveillance cameras in the neighborhood, improving the efficiency of early crime prevention through modern technology. As a result of collaboration with local authorities and educational institutions, as well as outreach efforts among the residents, a spirit of intolerance toward crime and a collective goal to keep the neighborhood crime-free have been established among the community.

SHOGIROLARIGA HAR JIHATDAN O'RNAK

Buxoro viloyati IIB JXX JTSSB Patrul-post xizmati batalyoni xodimlari jamoat tartibini saqlash, jinoyatchilik va huquqbuzarliklarning barvaqt oldini olish uchun bor kuch-g'ayratlarini ayashmayapti. Zarur aloqa hamda texnika vositalari bilan ta'minlangan, hamisha hushyor osoyishtalik posbonlarining sa'y-harakati tufayli aksar jinoyatlar tezda fosh etilmoqda.

Katta serjant Oxunjon Hayitov tungi soat taxminan 03:20 larda Buxoro shahrining Hamza ko'chasida joylashgan savdo do'konlari yonidan o'tayotganda, piyodalar yo'lakchasi bo'ylab kelayotgan kishi e'tiborini tortdi. U kimnidir eslatardi. Shu bois osoyishtalik posboni darrov sherigi safdor Hayotjon Qozoqovga «hushyorroq bo'lg'in» deganday ishora qildi. So'ng fuqaro bilan salom-alik qilgach, so'radi:

– Yarim kechasi qayerdan kelyapsiz?

– Mehmondorchilikdan, – dedi haligi kishi qisqagina qilib.

– Mayli, shaxsingizga oydinlik kiritish uchun shu planshetga bir qarasangiz, – dedi Oxunjon va sherigini yana ishora bilan ogohlantirib qo'ydi.

Tekshirish natijasiga ko'ra, haligi kishi O'zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksining 122-moddasi 1-qismida ko'rsatilgan (Voyaga yetmagan yoki mehnatga layoqatsiz shaxslarni moddiy ta'minlashdan bo'yin tovlash) jinoyatni sodir etib, tergov organlaridan yashirinib yurganligi uchun qidirilayotgan shaxs bo'lib chiqdi. Xodimlar uni tezda qo'lga olib, Buxoro shahar IIOFMB 2-son IIBga topshirishdi.

Katta serjant Oxunjon Hayitov mazkur batalyonda xizmat qilayotganiga 13 yildan oshdi. Ayni paytda guruh komandiri lavozimida faoliyat

ko'rsatmoqda. O'tgan davr ichida o'z ustida ishlab, sohaga oid bilim va ko'nikmalarini boyitdi.

Lavhamiz qahramoni zimmasidagi vazifalarni, berilgan topshiriqlarni o'z vaqtida sidqidildan bajarishga odatlangan, qo'l ostidagi xodimlaridan, shogirdlaridan ham shuni talab qiladi.

O'tgan yili katta serjant Oxunjon Hayitov shogirdi, safdor Abdulaziz Abdullaev bilan Buxoro shahridagi dehqon bozori atrofini ko'zdan kechirib yurgan paytda, «Paynet» shoxobchasi sotuvchisi ularga murojaat qilib qoldi. Notanish fuqaro plastik kartasiga 550 ming so'm o'tkaztirib, so'ng naqd pulni bermasdan qochib ketgan ekan. Hushyor xodimlar haligi fuqaroning ko'rinishi, yoshi va boshqa belgilarini so'rab olgach, darrov izlashga tushishdi. Shubhali shaxs hali bozordan chiqib ketishga ulgurmagan ekan. U Navoiy viloyatida yashovchi O.F. bo'lib chiqdi.

Lavhamiz qahramonining 2025-yil davomidagi xizmat faoliyatini sarhisob qiladigan bo'lsak, ikkita jinoyatni «issiq izida» ochdi va bir nafar qidiruvdagi shaxsni ushladi. Shuningdek, jamoat joylarida

o'tkir tig'li jismlarni noqonuniy tarzda olib yurgan 210 nafar fuqaroni aniqladi. Suv havzalarida cho'kish holatlarining, kafe, bar, restoran va tungi klublarlar atrofida, ayniqsa, tungi vaqtlarda sodir etilishi mumkin bo'lgan bezorilik, tan jarohati yetkazish bilan bog'liq jinoyatlarning oldini olish maqsadida profilaktik-targ'ibot tadbirlarida faol ishtirok etdi. Bundan tashqari, olib borgan targ'ibot ishlari natijasida 30 ta shaxsni yuzidan tanib oladigan videokameralar o'rnatilishiga erishdi.

Buxoro shahar hududida istiqomat qiluvchi, jinoyat sodir etishga moyil bo'lgan 80 nafar, shuningdek, ichki ishlar organlari profilaktik hisobida turgan hamda probatsiya nazoratidagi 75 nafar shaxs bilan profilaktik ishlar olib bordi. Jamoat joylarida tamaki mahsulotini iste'mol qilgani uchun 156 nafar, belgilanmagan joylarga qattiq maishiy chiqindilarni va qurilish chiqindilarini tashlagani, shuningdek, suyuq maishiy chiqindilarni to'kkani uchun 76 nafar, jamoat joylarida alkogol mahsulotini iste'mol qilgani uchun 71 nafar fuqaroga nisbatan ma'muriy bayonnoma rasmiylashtirdi.

Oxunjon Hayitov yosh xodimlarga murabbiylik ham qilib kelmoqda. Uning tarbiyasini olgan shogirdlari talaygina. Safdorlar Umidjon Muhammadiyev, Abror Ortiqov, Obidjon Choriyev, Humoyun Muhamedov va Akobir Boboqulov shular jumlasidandir. Barchasi ustozidan ibrat olib, xizmatda yuqori natijalarga erishishyapti. Ana shunday tinib-tinchimas, shijoatli posbonlar bor ekan, el-yurtimiz osoyishtaligiga hech kim raxna sola olmaydi.

**Mirzoqul AHADOV,
o'z muxbirimiz.**

Buxoro viloyati.

ILM – MUVAFFAQIYAT GAROV

Havo salqin, atrof sokin. Urganch shahrida yana bir tong otdi. Shahar Ichki ishlar bo'limi 1-son IIB binosida qadam tovushlari eshtildi. Katta leytenant Shohida O'ktamova ichkariga kirib kelayotgan edi. Mana, uning faoliyatida avvalgilariga o'xshamagan yana bir kun boshlandi. Bejiz bunday deyayotganimiz yo'q. Yaxshisi so'zimizning isboti uchun uning xizmatidan ikkita misol keltiraylik.

Yo'qotilgan pasportning topilishi

May oyining birinchi kuni u xizmat olib boradigan oliy ta'lim muassasasining hindistonlik talabasi qo'ng'iroq qilib, tashvishli ohangda:

— Mening uyali telefonim... pasportim... pullarim yo'qolib qoldi, — dedi.

Shohida darhol kuzatuv kameralarining tasvirlarini ko'zdan kechirdi. So'nggi marta talaba o'tirgan taksini aniqladi. Suhbat chog'ida haydovchi boshini egib: — Ha, o'tirgan joyda qolib ketgan ekan, — dedi. Shunday qilib, telefon ham, pasport ham, pul ham egasiga qaytarildi. Hindistonlik talaba yigit xursandligidan ko'z yoshini tiya olmay:

— Men bunday tezkor va vijdonan ishlaydigan xodimni hayotimda birinchi marta ko'rishim. Rahmat sizga, — dedi minnatdorlik bilan. Shohida esa mayin jilmayib: — Bu mening vazifam, — dedi kamtarona ohangda.

Vaholanki, u xizmat vazifasini sidqidildan bajarib, yurtimizga xorijliklarning ishonchi mustahkamlanishiga o'z hissasini qo'shgandi.

Tahdid ostidagi talaba qiz

Sentabr oyida bir talaba qizning darslarga qatnashi keskin kamaydi. Shohida buni tez ilg'adi. U qizni suhbatga chaqirib, buning sababini so'radi. Shunda qiz titrab-qaltirab:

— U doim qo'ng'iroq qiladi, tahdid qiladi. Sira o'z holimga qo'ymayapti, — dedi.

Demak, qiz o'sha tahdid qilayotgan yigitdan qo'rqgan. Ammo boshqalardan yordam so'rashga jur'at qilolmagan. Shohida holatni sinchkovlik bilan o'rgandi. Tezda himoya orderi rasmiylashtirish choralari ko'rdi. Zo'ravon yigit bilan qonuniy tartibda profilaktik suhbat o'tkazdi. Qarabsizki, shu kunning o'zidayoq tahdidlar to'xtadi.

Qizning yuzida asta-sekin o'ziga ishonch, xotirjamlik, odatdagi hayotga qaytish alomatlari paydo bo'la boshladi. U yana darslarga muntazam qatnaydigan bo'ldi. Buning uchun inspektorga minnatdorlik bildirdi. Shohida esa yana o'sha oddiy, sokin ovozda: — Bu — bizning burchimiz, — dedi.

Davlatimiz rahbari har qanday sohani ilmga asoslanibgina rivojlantirish mumkinligini ko'p bora ta'kidlaganlar. Urganch shahar IIB 1-sonli IIB HPG xotin-qizlar masalalari bo'yicha inspektori, katta leytenant Shohida O'ktamova ham o'z faoliyatini ilmiy asosda olib boradi. Boisi u psixologiya bo'yicha falsafa doktori (PhD), 20 dan ortiq ilmiy maqola muallifi, ikki xorijiy tilni biluvchi mutaxassis, fuqarolar bilan muloqot qilish madaniyatini chuqur egallagan xodimdir.

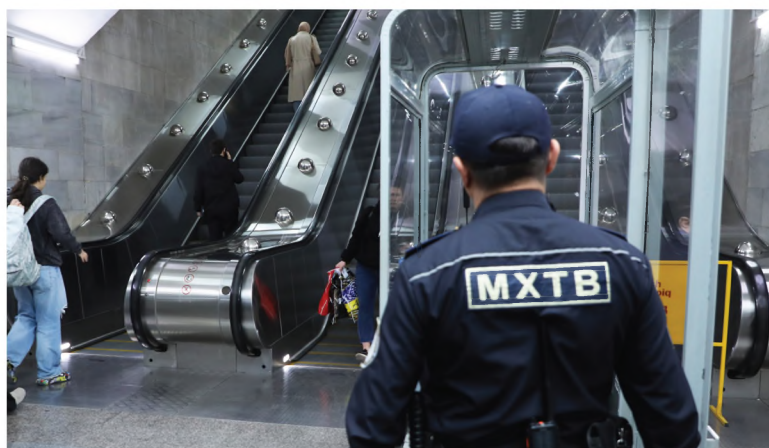
**Nilufar JABBOROVA,
o'z muxbirimiz.**

Xorazm viloyati.

ПРИМЕР КОЛЛЕГАМ

Сотрудники 1-й группы 1-го отряда 1-го батальона Управления обеспечения безопасности в метрополитене Департамента обеспечения безопасности на объектах транспорта и туризма МВД – старший сержант Миркамол Миржалолов и сержант Фуркат Исмоилов – уже много лет несут службу в данном управлении. Их опыт является примером для начинающих службу коллег.

– Обеспечение безопасности пассажиров метрополитена, контроль над всей территорией входит в число наших основных задач. Известно, что в метрополитен запрещено приносить легко воспламеняющиеся вещества и острые

колющие предметы. Необходимо соблюдение правил поведения пассажирами в зоне ожидания поездов, не заступать за ограничительную желтую линию на платформе.

Нам важно сохранять вежливость в любых ситуациях при общении с гражданами, – говорит старший сержант Миркамол Миржалолов.

**Абу КЕНЖАЕВ,
фотокорреспондент.**

На снимках: старший сержант М. Миржалолов и сержант Ф. Исмоилов несут дежурство на станции «Халқлар дўстлиги» метрополитена столицы.

IZLAGAN IMKON TOPAR

Poytaxtimizning Chilonzor tumani IIOFMB HPB VYMB inspektor-psixologi, leytenant Nozimaxon Ergasheva bolalikdan ichki ishlar organlarida xizmat qilayotgan

- *ota-onasining kasbiga mehr qo'yib ulg'aydi. U ko'ngliga tukkan maqsadlari sari harakatni IIV 1-sonli Toshkent akademik litseyida a'lo baholarga o'qish bilan boshladi.*
- *Keyin ta'limni O'zbekiston Respublikasi Huquqni muhofaza qilish akademiyasida davom ettirdi. Mazkur bilim dargohida sohaga oid bilimlarni chuqur o'zlashtirishga intildi, doim a'lochi kursantlar safida bo'ldi.*

– Qizim Nozima o'ziga nisbatan nihoyatda talabchan, – deydi Sergeli tumani IIOFMB Kanselyariya boshlig'i, safdor Nodira Yuldasheva. – Unda sohaga oid ilk tushunchalar oilaviy suhbatlarimiz chog'ida shakllangan. Biz uning qiziqishlarini qo'llab-quvvatladik. Ilk xizmat boshlagan kezlari nazariy bilimlarining o'zigina yetarli emasligini, ta'lim dargohida olgan saboqlarini amaliyot bilan uyg'unlashtirishi muhimligini, ustoz-shogird an'anasi hayotning oltin halqalari ekanligini ta'kidladim.

Onasining maslahatlariga quloq tutgan qahramonimiz Chilonzor tumani IIOFMB HPB VYMB katta inspektor-psixologi, kapitan Ahmadjon Abdullayevdan sohaning o'ziga xos tomonlarini so'rab o'rganishdan aslo tortinmadi. Muammoli vaziyatlarga yechim topishda ustoz bilan maslahatlashib, uning tavsiyalariga tayandi. Hozirda u xizmat vazifasidan kelib chiqib, tuman hududidagi ta'lim muassasalari, yoshlarga aloqador jamoat

tashkilotlari, hokimlik, ichki ishlar organlarining boshqa sohaviy xizmatlari va mahalla faollari bilan hamkorlikda ishlayapti. Dars qoldiradigan o'quvchilar va ularning ota-onalari bilan suhbat o'tkazadi. Nojo'ya hatti-harakatlari jamoatchilikda e'tiroz uyg'otgan voyaga yetmaganlarga o'qituvchilar, mahalla faollarini murabbiy sifatida biriktirib, ulardan tez-tez xabar oladi. Ular bilan yakka tartibda suhbatlar olib boradi. Bolalarning ruhiy holati, xulq-atvor xususiyatlari, ijtimoiy moslashuv darajasini o'rganish, muammolarning sabablarini aniqlashga kirishadi.

– **Profilaktik suhbat jarayonida arzimagan sabab tufayli tengdoshlari bilan mushtlashib ketgan Bekzod (ismlar o'zgartirildi) o'z xatolarini tushunib, juda afsusdaligini, shaxmatga qiziqishini aytdi, – deydi Nozimaxon Ergasheva.** – Uning mahallasiga bordim, oilaviy sharoitini o'rganib chiqib bildimki, bola nosog'lom oilada tarbiyalanmoqda. Ota ishsiz, kamiga ichkilikka ruju qo'ygan, onasi

kunlik ishlarga chiqib turadi. Odatda bunday vaziyatdagi muammoni boshqa mas'ullar bilan kengashib hal qilishga to'g'ri keladi. Chunki boladagi asabiylik, stress, uning izidan chiqish yoqasida turgan hayoti yaqinlarining turmushi bilan chambarchas bog'liq. Quvonarlisi, hamkor tashkilotlar bilan olib borgan sa'y-harakatlarimiz natijasida Bekzod to'g'ri yo'lni topib oldi. Hozir shaxmat to'garagiga qatnayapti. Otasi ishli bo'ldi. Oilaga osoyishtalik qaytdi.

Ha, izlagan imkon, xohlamagan bahona topadi, degan hikmat dono xalqimiz tilida bejiz yaralmagan. Insonda ishonch va xohish birlashsa, ko'plab muammolar oson yechiladi. O'zi yosh bo'lsa-da, zimmasiga yuklatilgan vazifalarni to'kis bajarish yo'lida dadil odimlayotgan qahramonimiz buni o'zining xizmati bilan isbotlab kelyapti.

**Gulnoza
TURG'UNBOYEVA,
o'z muxbirimiz.**

Toshkent shahri.

INGLIZ TILI — IMKONIYAT KALITI

— DEYDI IIV SURXONDARYO AKADEMIK LITSEYI
O'QITUVCHISI ZARINA NURALIYEVA

Bugun ta'lim sohasida maqtansa arzigulik natijalarga erishayotgan mutaxassislar kam emas. Lekin qisqa vaqt ichida aniq maqsad qo'yib, uni tizimli mehnat orqali amalga oshira olayotgan o'qituvchilar alohida e'tiborga loyiq. Ichki ishlar vazirligi Surxondaryo akademik litseyi ingliz tili o'qituvchisi Zarina Nuraliyeva ana shunday pedagoglar safida.

— Ingliz tilini men shunchaki fan sifatida emas, balki imkoniyatlar kaliti sifatida qabul qilaman,— deydi u. — Bugun dunyoda ilm-fan, texnologiya va xalqaro hamkorlikning asosiy kaliti aynan ingliz tili. Shu bois yoshlarga mazkur imkoniyatni ochib berish mening asosiy vazifam deb hisoblayman.

IIV tizimidagi akademik litseyda ishlash oddiy maktabda dars berishdan birmuncha farq qiladi. Ushbu dargohda tahsil olayotgan o'quvchilarning aksariyati kelajakda huquq-tartibot sohasida faoliyat yuritishadi. Shu bois ularning bilimini, ayniqsa chet tili bo'yicha o'z imkoniyatlarini kengaytirish juda muhim. Zarina Nuraliyeva

ana shu talabni chuqur anglab, darslarni xalqaro standartlarga muvofiq tashkil etadi.

— Litseyga kelganimdanoq o'quvchilarni xorijiy til sertifikatiga tayyorlashni yo'lga qo'ydim, — deydi lavhamiz qahramoni. — Kuzatuvlar shuni ko'rsatdiki, ko'pchilikda bilim bor, lekin aniq maqsad yo'q. CEFR standartlari asosida tayyorgarlik o'quvchilarni tizimli ishlashga, mustaqillikka va eng muhimi, o'zlariga ishongan holda harakat qilishga o'rgatadi. Natija ko'p kuttirmadi: qisqa vaqt ichida 11 nafar o'quvchi V2 darajadagi sertifikatga ega bo'ldi.

Litseyda maxsus lingafon xonasi mavjud bo'lib, Zarina Nuraliyeva o'quvchilar bilan

ishlashda undan keng foydalanadi. Chunki bunda tilga oid texnikalarni amaliyotda qo'llash imkoniyati mavjud. Zarina mashhur shaxslarning nutqlarini o'quvchilarga eshittirib, ularga taqlid qilish orqali ingliz tilida erkin gapirish va nutq texnikasini shakllantirishga harakat qiladi. Bu uslub nafaqat leksika va grammatikani o'rgatadi, balki o'quvchilarda nutqga ishonch tuyg'usi va talaffuz madaniyatini ham rivojlantiradi.

O'qituvchining shaxsiy tajribasi ham muhim sanaladi. Zarina Nuraliyeva IELTS 7,5 darajaga ega. O'quvchilar uchun esa uning natijasi namuna vazifasini o'taydi — ular o'qituvchidan o'rnak olgani holda o'zlari ham harakat qiladi. Qolaversa, uning 10 ga yaqin ilmiy maqolasi, 4 ta o'quv qo'llanmasi ham nashr etilgan. Lavhamiz qahramoni kelgusida ko'proq

o'quvchilarni IELTS va CEFR kabi xalqaro sertifikatlar bo'yicha tayyorlashni rejalashtirgan. Shu bilan birga, o'z ustida ishlashni to'xtatmasdan, malakasini doimiy oshirishni maqsad qilgan.

Ta'limda eng muhim omil — bu ishonch. O'quvchi o'ziga ishonsa, o'qituvchida ham bunga rag'bat bo'lsa, natija albatta bo'ladi. Zarina Nuraliyeva ana shu qoida asosida ish tutadi. Uning misolida ko'rinib turibdiki, aniq maqsad, tizimli mehnat va zamonaviy usullar o'z natijasini beradi.

**Feruza
RAHMONQULOVA,
o'z muxbirimiz.**

Surxondaryo viloyati.

IIV Farg'ona akademik litseyi direktorining ma'naviy-ma'rifiy va tarbiyaviy ishlar bo'yicha o'rinbosari, mayor Oybek Bozorboyevning serqirra faoliyatini ko'plab yosh xodimlarga ibrat qilib ko'rsatsa arziydi. U 8 yoshidan sport va san'atga mehr qo'ygan. Bugun sharaflil sohada xizmat qilsada, haligacha har ikki yo'nalishni munosib davom ettirib, shogirdlari bilan qator yutuqlarga erishib kelmoqda.

GITARA — UNING DO'STI

— Besh-olti yosh paytlarimda qattiq betob bo'lib qolganman. Hatto oyoq-qo'llarim yaxshi ishlamay qolgan, — deydi lavhamiz qahramoni. — Ota-onam ko'p shifokorlarga, tabiblarga olib borishdi. Yaratganning inoyati bilan tuzalib ketganman. O'shanda meni davolashga hissa qo'shgan tabib onamga: «Endi bu bolani sportga bering, harakatdan sira to'xtamasin. Shunda butunlay sog'ayib, bu dardni esdan chiqarib yuboradi», — degan ekan. Shundan beri sport bilan do'st tutinib, dastlab Turon yakka kurashida o'zimni sinab ko'rdim. Keyinroq esa taekvondo, yengil atletika turlariga o'tib, katta-katta muvaffaqiyatlarga erishdim, shoda-shoda medallarni qo'lga kiritdim. O'zbekiston aralash jang san'ati assotsiatsiyasi tassarufidagi Farg'ona viloyati havaskorlar va professionallar «K-1» federatsiyasida malaka oshirib, murabbiylik sertifikatini olib, turli musobaqalarga shogirdlarimni tayyorlab kelyapman.

Uning bolaligi o'tgan mahallada tengdoshlari orasida bebosh, to'polonchi, ko'cha bezorilari ko'p edi. Shunga qaramasdan, ota-onasining to'g'ri tarbiyasi tufayli, qolaversa, taekvondo murabbiyi Botirjon Bahodirov, yengil atletika murabbiyi Rulsan Izetovning maslahatlari va tavsiyalariga qat'iy amal qilishi natijasida yo'ldan adashmadi. O'z

ustida tinimsiz ishlab, 2001–2012-yillar orasida taekvondo bo'yicha Respublika va Osiyo chempionati, yengil atletika bo'yicha bir necha bor O'zbekiston chempionatlarida g'oliblar qatoridan joy egalladi.

2004-yilda ana shu yutuqlarining samarasi o'laroq Farg'ona davlat universitetining jismoniy tarbiya fakultetiga o'qishga kirdi. Talabalik yillaridayoq murabbiy sifatida ham ishlay boshladi. Ayniqsa, ichki ishlar organlariga xizmatga kirish istagidagi nomzodlardan Jismoniy tarbiya yo'nalishida imtihon olishda hakam sifatida doimo faol qatnashib kelardi.

Shu bois 2013-yilda viloyat «Dinamo» jismoniy tarbiya va sport jamiyatiga o'tib,

kadrlar bilan ishlash inspektori hamda murabbiy sifatida faoliyatini olib bordi. 2014-yilda esa sportda erishgan yutuqlari uchun tavsiya asosida ichki ishlar organlari xizmatiga qabul qilindi.

Dastlab Qo'shtepa tumani IIBda, keyinchalik IIV tasarrufidagi Farg'ona shahrida joylashgan Serjantlar tarkibini qayta tayyorlash va malakasini oshirish markazida, viloyat Qo'riqlash boshqarmasi va Farg'ona shahar IIOFMBda faoliyat yuritib, boy amaliy tajriba to'pladi.

2025-yil boshida yoshlar bilan ishlashdagi tajribasi inobatga olinib, IIV Farg'ona akademik litseyi direktoriga o'rinbosar etib tayinlandi. Bugungi kunda o'z vazifasini sidqidildan bajarish bilan birga, o'quvchi-yoshlar orasida yangi-yangi chempionlarni kashf etishga harakat qilmoqda. Farg'onada Oybek Bozorboyevni mahoratli murabbiy va sportchi, o'z kasbiga sadoqatli hamda jonkuyar rahbar sifatida taniganlar juda ko'p. Ayni paytda uni aksariyat hamyurtlarimiz, ayniqsa, san'at ixlosmandlari shirali ovozi va vatanparvarlik ruhidagi qo'shiqlari orqali yaxshi tanishadi.

— San'atga bo'lgan mehr ham bolaligimda uyg'ongan, — deydi mayor Oybek Bozorboyev. — Zarbli cholg'u asboblari chalishga juda qiziqardim. Hatto ovqatlanib o'tirganimda ham qoshiqlarni stolga urib, ajoyib kuylar chalardim. Onam qobiliyatimni payqab, Farg'ona shahridagi 3-sonli bolalar musiqa va san'at maktabiga olib borganlar. Shu yerda musiqiy bilim olganman.

Keyinchalik asosiy faoliyati sport bilan chambarchas bog'langan bo'lsa-da, uning qalbidagi san'atga bo'lgan ishtiyoq so'nmadi. Aksincha, hamisha uni kuylashga, ijod qilishga, sahnalarga chiqishga undab turdi. Shu bois ko'plab vatanparvarlik ruhidagi mualliflik qo'shiqlarini yaratdi. 2022-yilda harbiy xizmatchilar va huquqni muhofaza qiluvchi organ xodimlari o'rtasida

«Buyuk va muqaddassan, mustaqil Vatan!» shiori ostida o'tkazilgan ko'rik-tanlov laureati bo'ldi. Viloyatda huquqni muhofaza qiluvchi organlar xodimlari ishtirokidagi bayram tadbirlari va konsertlar uning chiqishlarisiz o'tmaydi.

2024-yilda qahramonimiz «X-Factor» nomli mashhur loyihada ishtirok etib, ajoyib xonishlari bilan nafaqat hakamlar hay'ati a'zolarini, balki zalda va teleekran qarshisida o'tirgan millionlab tomoshabinlarni ham qoyil qoldirdi. Haligacha ushbu ijro ijtimoiy tarmoqlarda aylanib, san'at ixlosmandlarining e'tirofiga sazovor bo'lyapti.

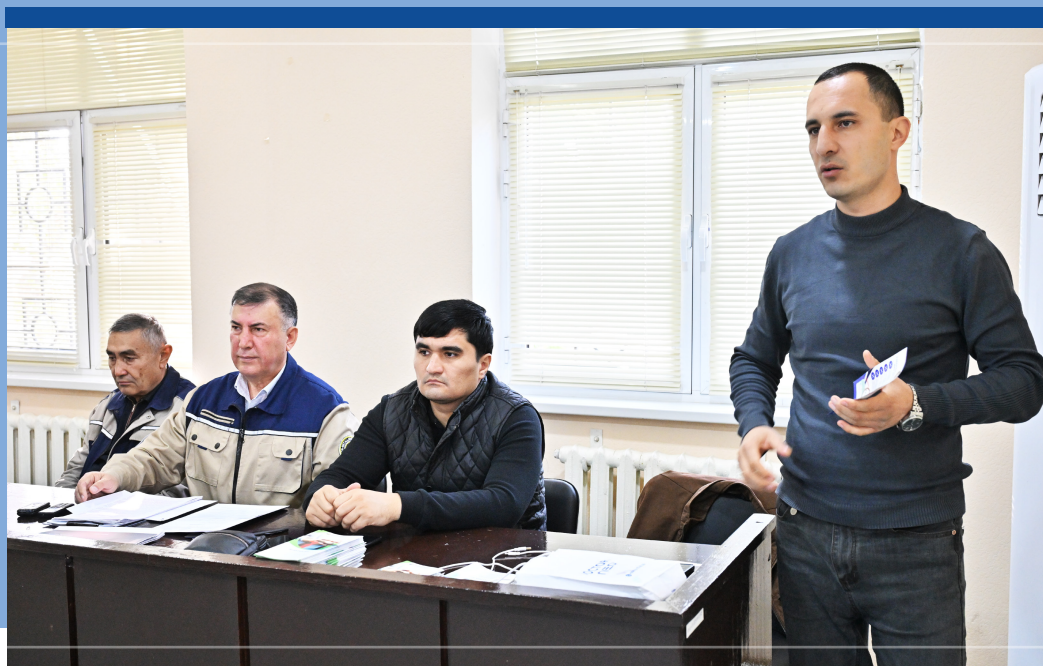
Gitarani o'ziga dilkash do'st deb biladigan qahramonimiz ijodiy izlanishlarini davom ettirib, yangi qo'shiqlar yaratish va o'z albomini chiqarish niyatida. Shu bilan birga, murabbiy sifatida xalqaro musobaqalar g'oliblari va olimpiada chempionlarini tayyorlashni o'z oldiga maqsad qilib qo'yan.

**Abduvosit SIDIQOV,
o'z muxbirimiz.**

Farg'ona viloyati.

Navoiy kon-metallurgiya kombinati mamlakatimiz iqtisodiyotida muhim o'rin tutadigan ishlab chiqarish obyektidir. Mazkur kombinatda jamoat xavfsizligini, qonun ustuvorligini ta'minlash va huquqbuzarliklarning barvaqt oldini olish dolzarb vazifa sanaladi. Ushbu mas'uliyatli vazifani esa Navoiy viloyati IIBning NKMKdagi IIB shaxsiy tarkibi sharafla bilan bajarishmoqda. Ular kombinatning nafaqat Navoiy viloyatidagi sanoat hududlarida, balki Jizzax viloyatining G'allaorol tumanidagi hamda Samarqand viloyatining Nurobod tumanidagi korxonalarida ham faoliyat yuritishadi.

QAT'IY NAZORATGA OLINGAN

Mazkur bo'limning barcha sohaviy xizmatlari o'zaro hamkorlikda ish olib boradi. Xususan, NKMKdagi IIB JTSB xodimlari kombinat hududida huquqbuzarliklarning barvaqt oldini olish choralari ko'rishadi, ishchi-xizmatchilar bilan profilaktik suhbat o'tkazib, qonun hujjatlari talablariga

rioya etish borasida doimiy ravishda targ'ibotlar, reyd tadbirlari tashkil etishadi.

Yaqinda korxonaning Zarafshon qurilish boshqarmasi sanoat elektromontaj qurilish montaj tresti ishchi xizmatchilarining maoshi o'z vaqtida berilmayotgani haqida tezkor ma'lumot olindi. Shundan so'ng IIB

TQX tezkor vakillari holatni o'rganishga kirishishdi. Natijada maosh pullari boshqarma g'aznasidan o'z vaqtida olib kelingani va maxsus seyfa saqlangani aniqlandi. G'aznachi ayol esa pullarning bir qismini o'z ehtiyojlari uchun ishlatib yuborgan. Xodimlar maoshini kechiktirib, boz ustiga oz-ozdan olib qolish

evaziga ishlatib yuborgan pullarni joyini to'ldirmoqchi bo'lgan g'aznachi ayolning kirdikorlari fosh etildi. Ayni paytda unga nisbatan jinoyat ishi qo'zg'atilib, dastlabki tergov harakatlari olib borilmoqda.

– Shu kabi mulkka qarshi jinoyatlar, firibgarlik holatlari va boshqa qonunbuzarliklarni aniqlash hamda fosh etish bo'yicha tezkor choralar ko'rilmoqda. Ayrim jinoyatlarni fosh etish konchilik, qurilish va

elektrotexnika sohalari bo'yicha bilimga ega bo'lishni talab etadi. Shuning uchun salohiyatimizni har jihatdan kengaytirishga harakat qilamiz. Zamonaviy usullar va tahlillar asosida olib borilayotgan ishlar jinoyatlarni «issiq izida» ochish imkonini bermoqda, – deydi bo'limning TQX 2-bo'linmasi tezkor vakili, leytenant Feruz Rahmatov.

Kombinat hududi va unga tutash yo'llarda harakat xavfsizligini ta'minlash

foydalanilishi, yo'l harakati qoidalariga rioya etilishini ta'minlashga qaratilgan. Qolaversa, qishning ayni yog'in-sochinli kunlarida ehtiyotkor bo'lishlari, yo'l harakati hamda texnika qoidalariga rioya etishlari bo'yicha ishchi-xizmatchilar o'rtasida tushuntirishlar olib boryapmiz. Katta hajmdagi kon mashinalari haydovchilari bilan maxsus o'quvlar tashkil etamiz, – deydi katta serjant Sherhali Mirzayev.

Qo'riqlash xizmati tomonidan kirish-chiqish tartibi, rejim qoidalari va xavfsizlik choralari qat'iy nazoratga olingan. Bu esa ishlab chiqarish xavfsizligini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Bir so'z bilan aytganda, IIB shaxsiy tarkibi zimmasidagi mas'uliyatni chuqur his etadi. Ularning hamjihatlikdagi faoliyati, samarali ish olib borishi natijasida

kombinat hududida tinchlik-osoyishtalik, barqarorlik va xavfsiz mehnat muhiti ta'minlanmoqda.

Mahliyo XOLOVA,
o'z muxbirimiz.

Navoiy viloyati.

maqsadida YHXX xodimlari tomonidan tizimli ishlar olib borilmoqda.

– Bizning xizmat avto-transport vositalarining texnik jihatdan soz holatda

AVLODDAN AVLODGA O'TAYOTGAN BURCH

Ichki ishlar organlarida faoliyat yuritish — bu el-yurt tinchlik-osoyishtaligi, jamiyatda huquq-tartibotni, qonun ustuvorligini ta'minlashdek mas'uliyatli vazifani zimmaga olish degani. Ana shunday sadoqatli burchni butun hayotining mazmuniga aylantirgan fidoyi xodimlardan biri — mayor Shamshod Nishonovdir.

Shamshod Nishonov xizmat faoliyatini 2007-yilda Kogon tumani IIB huzuridagi Qo'riqlash bo'limida boshladi. Ilk kunlardan oq u vazifasiga sidqidildan yondashdi. 2010-yildan buyon esa IIV huzuridagi Jazoni ijro etish departamenti tizimida xizmat qilyapti. Bugungi kunda Departamentning 6-mintaqaviy hududi 17-son JIEK Tarbiyaviy ishlar bo'limida katta inspektor — ijtimoii xodim lavozimida faoliyat yuritmoqda.

Bu tanlov tasodif emas. Uning otasi — Sharif Nishonov ichki ishlar organlarida qariyb yigirma besh yil xizmat qilib, Buxoro tumani IIB HOOB Voyaga yetmaganlar bilan ishlash bo'limi boshlig'i lavozimidan mayor unvoni bilan pensiyaga chiqqan. Uning fidokorona xizmati Shamshod Nishonov uchun hayot maktabi, kasbga muhabbat va sadoqat namunasi bo'ldi.

Bu oilada Vatanga, xalqqa xizmat an'anaga aylangan. To'rt farzanddan uch nafari ichki ishlar organlari tizimini tanlagan. Akasi Baxtiyor 2015-yilda Buxoro viloyati IIB YPX xodimi, katta serjant unvoni bilan pensiyaga chiqqan bo'lsa, ukasi Sherbek hozirda 6-mintaqaviy hudud 4-son tergov hibsonasi navbatchilik qismida katta inspektor-navbatchi lavozimida xizmat qilmoqda.

Mayor Shamshod Nishonov og'ir va o'ta og'ir jinoyat sodir etgan, o'ta xavfli residivist deb topilgan mahkumlar bilan ishlaydi. Asosiy maqsadi — jazo muddatini o'tayotgan shaxslarni qayta jinoyat yo'lga kirib ketmaslikka undash, ularning ongida jamiyat, oila va Vatan oldidagi mas'uliyat, qonunga hurmat hissini uyg'otishdir. Bunday vazifa nafaqat chuqur bilim, balki mustahkam iroda va puxta psixologik tayyorgarlikni ham talab etadi.

— Har bir mahkum — alohida taqdir. Uni tinglash, tushunish va to'g'ri yo'lga boshlash muhim, — deydi Shamshod Nishonov.

Og'ir muhit, qattiq tartib va turfa taqdirlar har kimga ham ta'sir qilmay qolmaydi. Biroq yillar davomida orttirilgan tajriba mayor Shamshod Nishonovda mustahkam psixologik barqarorlikni shakllantirdi. U salbiy ta'sirlarga qarshi tura oladigan ruhiy kuchni, avvalo, oilasi va jamoasidan oladi.

Xizmatdan bo'sh vaqtlarini oilasi bag'rida o'tkazadi. Ayoli — uy bekasi, ikki qiz va ikki o'g'li uning hayotdagi eng katta tayanchi. Farzandlariga to'g'ri tarbiya berish, ularning kamolini ko'rish uning uchun eng katta baxtdir.

Shamshod Nishonov o'zining birinchi ustoz sifatida otasini alohida ehtirom bilan tilga

oladi. Zero, padari buzrukvorining halollik va mehnatsevarlik haqida aytgan nasihatlarini uning hayot yo'lini belgilab bergan. Qolaversa, faoliyati davomida iste'fodagi podpolkovnik I. Rajabov va boshqa ustozlaridan olgan saboqlariga tayanadi. O'zi ham bugungi kunda yosh xodimlarga ustozlik qilmoqda. Ularga Vatanni sevis, qonunni hurmat qilish, kasb sha'nini asrash va inson taqdiriga befarq bo'lmaslikni uqtirib kelmoqda.

— Bu kasbning noni qattiq, — deydi u shogirdlariga murojaat qilib. — Lekin Vatanim deb yashaydigan inson uchun qiyinchiliklar to'siq emas, balki sinovdir.

Mayor Shamshod Nishonovning hayot yo'li bir haqiqatni tasdiqlaydi: Vatanga sadoqat — so'zda emas, umr davomidagi fidoyi xizmatda namoyon bo'ladi.

**Adolat FAYZIYEVA,
o'z muxbirimiz.**

**Ayol – mehribon,
bag'rikeng va nozik xilqat.
Uning jinoyatga qo'l urgani
albatta jamiyat uchun
kutilmagan va og'riqli
holatdek tuyuladi. Xotin-
qizlarning jinoyat ko'chasiga
qadam qo'yishi turli omillar
bilan bog'liq bo'lishi mumkin.
Bu haqda Sharof Rashidov
nomidagi Samarqand
davlat universiteti Amaliy
psixologiya kafedrasida katta
o'qituvchisi Abira Bahromova
bilan bo'lgan suhbatimizni
e'tiboringizga havola etamiz.**

AYOL NEGA JINOYATGA QO'L URADI?

– Abira opa, ayolning jinoyatga qo'l urishiga qanday omillar sabab bo'ladi?

– Birinchi navbatda, ijtimoiy va iqtisodiy qiyinchiliklar bunga sabab bo'lishi ehtimoldan xoli emas. Er-xotin munosabatlaridagi ziddiyatlar, bir-birini tushunmaslik, asossiz rashk, xiyonat, ishonchsizlik ham ayolda chorasizlik hissini kuchaytiradi. Zo'ravonlik va tazyiqlar ham uning ruhiyatiga salbiy ta'sir qiladi. Ruhiy va jismoniy zo'ravonlikka uchragan ayollar ham jinoyatga qo'l urishi hayotda kuzatilgan. Ba'zan jinoyatning ildizi ma'naviy bo'shliq va nosog'lom muhitga borib taqaladi. Yaqin insonlarning yomonligi, nobop do'stlar davrasi, axborot makonidagi salbiy ta'sirlar ba'zi ayollarni o'ylamay qilingan xatoga yetaklaydi. Shuningdek, bilim va huquqiy savodning yetishmasligi ham huquqbuzarlikka zamin yaratadi. Shu bilan birga, ba'zi ayollar

hissiyotlarga berilish oqibatida jinoyat sodir etishi mumkin. Dilozorlik, haqorat yoki adolatsizlikka nisbatan kuchli emotsional reaksiya o'zini tiyolmaslikka aylanib, og'ir oqibatlarga sabab bo'ladi.

– Stress, qo'rquv, depressiya yoki xavfsizlik hissi yo'qligi jinoyatga moyillikka qay darajada ta'sir qiladi?

– Albatta, stress, qo'rquv, depressiyaga tushganlarning hammasi ham jinoyatga moyil bo'ladi deyish noto'g'ri. Bular bevosita emas, balki bilvosita kuchli ta'sir qiluvchi psixologik omillar sanaladi. Ayolda stress uzoq davom etsa, u vaziyatni xolis va to'g'ri baholay olmaydi. «Bu oddiy holat-ku, nega men o'zgaryapman?» degan savolni o'ziga bermaydi, nomuvofiq xatti-harakatlar qiladi. Oqibatda tajovuzkorlik paydo bo'ladi, o'zini yetarlicha nazorat qilmaydi. Ayolning uzoq yillar davomida qiynoq, tahdid yoki tazyiq ostida yashashi uni ichki

buzilishga olib keladi. Shu bosim ostida sodir etilgan jinoyatlar ko'pincha ayolning umidsizlik, qo'rquv yoki o'zini himoya qilish tuyg'usidan kelib chiqadi.

– Bolalikdagi zo'ravonlik yoki hissiy jarohatlar keyinchalik jinoyatchilikka sabab bo'lishi mumkinmi?

– Kriminal psixologiyada bolalikda zo'ravonlik ko'rgan, bosimlar ostida yashagan, xo'rlanganlar jinoiy xulq modeli deb ataladi. Shafqatsizlik, zo'ravonlik, tahqirlanish muhitida, tashlandiq, qarovsiz holda, mehr ko'rmay o'sgan, ota-ona ziddiyatlari ta'sirida ulg'aygan, qo'rquv va stressda yashagan bolalarda ulg'aygach, jinoyatchilik xatti-harakatlari shakllanishi mumkin.

Yoshligida zo'ravonlik ko'rgan ayolda ichki ishonch, xavfsizlik hissi yo'qoladi. U o'z menini baholay olmaydi, xulqi nazoratdan chiqadi. Buning oqibati esa yaxshi bo'lmaydi. Ong ostida yig'ilib turgan alamzadaliklar xuddi portlagandek birin-ketin yuzaga chiqa boshlaydi. O'ziga azob bergan odamlardan o'ch olish maqsadida jinoyatga qo'l uradi.

– Siz faoliyatingiz davomida bu yo'nalishda ko'p tadqiqotlar olib borgansiz. Ayolning jinoyat sodir etishida oilaviy zo'ravonlikning ta'siriga batafsilroq to'xtalsangiz.

– Bu uning ruhiyatida aks etadi va asosiy omil sifatida ko'riladi. Ayol turmush o'rtog'i, qaynona-qaynotasi yoki yaqinlari, ota-onasidan zo'ravonlikka uchragan bo'lsa, uzoq vaqt davomida bunga chidab kelishi mumkin. Lekin oxiri sabr kosasi to'lib, depressiyaga tushadi yoki tajovuzkor

bo'lib qoladi. Ichki ziddiyatlar natijasida o'zini boshqara olmay, jinoyatga qo'l urishi mumkin. Moliyaviy mustaqil bo'lmagan ayol moddiy jihatdan qiynalib qolsa, o'g'rilik yoki firibgarlik sodir etishi ham ehtimoldan xoli emas.

– Ayollarning yolg'iz qolishi, mehrsizlik hissi qay darajada xavfli?

– Yolg'iz qolish, mehrsizlik insonning yaxshi yashashi, psixikasining rivojlanishi, o'zini baxtli his qilishiga xalaqit beruvchi omillar. To'g'ri, bu tuyg'ular to'g'ridan-

to'g'ri jinoyatga olib kelmaydi. Biroq emotsional manipulyator odamlar mehr yetishmaydigan ayolni osongina boshqarishi mumkin. Ya'ni uni tushkun kayfiyatga solib, bosim o'tkazishadi. Norozilik xatti-harakatlariga undash holatlari kuzatiladi. Hatto bunday ayoldan jinoiy ishlarda ham foydalanish mumkin.

Ruhiy ta'sir ostiga tushgan ayollar o'zini qadrsiz his qiladi. Ularda befarqlik, loqaydlik yuzaga keladi. Suisidal fikrlar, yig'lash, baqir-chaqir qilish, farzandlariga jahl qilish,

odamlardan qochish, oddiy holatlarga ham kuchaytirilgan reaksiya bildirishi ortadi. Ayol ko'p vaqt yolg'iz qoldirilganda, mehr ko'rmaganda depressiyaga tushadi. Buning natijasida uning ruhiyati zaiflashadi va odamlarning ta'siriga tushib qolish xavfini oshiradi.

– Qaysi temperament yoki shaxsiy xususiyatlarga ega ayollar ko'proq jinoyatga moyil bo'ladi?

– Faoliyatim davomida jinoyatga qo'l urgan ayollar bilan ko'p suhbatda bo'laman. Ularda «Endi nima bo'ladi? Menga qanday jazo berishadi? Oilam, farzandlarim meni qanday qabul qiladi?» degan xavotir ortadi. Pushaymonlik holati kuchayadi. Aybdorlik hissi ularning ruhini cho'ktiradi. Ayrimlarida hayotga qiziqish so'nadi, karaxtlik, yig'loqilik, uyqusizlik yuzaga keladi. Psixosomatik kasalliklar va emotsional reaksiyalar kuchayib ketadi.

– Ayollarni jinoyat sodir etishidan asrash uchun psixologik jihatdan qanday choralar ko'rish kerak?

– Bu jarayon psixologik va ijtimoiy profiliktikaga muvofiq holda olib boriladi. Psixologik profilaktika – ayollarni emotsional savodxonlikka va stressni boshqarishga o'rgatish. Ularga jahl, qahr kelganda o'zini tiyish, ta'sirchanlikni kamaytirish, o'zini nazorat qilish, psixikasini boshqarish bo'yicha bilimlar berish zarur. Ruhiy jarohatlarni bartaraf etuvchi targ'ibot tadbirlarini olib borish, zo'ravonlikdan jabr chekkan ayollar bilan alohida ishlash, ularni kasb-hunarga jalb etish lozim.

– Psixologiyada bitta temperament turi qo'zg'aluvchan bo'lsa, u jinoyat qiladi degan talqinlar yo'q. Lekin shaxsiy xususiyatlar, dunyoqarashi o'zgarishi, ziddiyatli oilada o'sgani, yaxshi hayotni ko'rmagani, tajovuzkor xulq, g'amxo'rlik bo'lmagani jinoyatga moyillik xavfini oshiradi. Ta'sirchan, aqldan ko'ra hissiyot ustun ayollarda jinoyatga qo'l urish xavfi yuqori bo'ladi.

– Ayollar jinoyat sodir etgandan keyin odatda qanday holatga tushadi?

Xullas, xotin-qizlarning jinoyatga qo'l urishi tabiatan emas, balki sharoitdan, ruhiy azobdan va ijtimoiy muhitdan kelib chiqadi. Jamiyat shu omillarni bartaraf etganda, ayol adolatga, mehrga va ezgulikka yetaklovchi kuch bo'lib qolaveradi.

– Mazmunli suhbat uchun tashakkur.

**O'z muxbirimiz
Umida MAMADALIYEVA
suhbatlashdi.**

SHAMOLLAGAN BO'LSANGIZ...

Qish mavsumida havo haroratining pasayishi tufayli shamollash va gripp kasalliklari rivojlanib, immunitet tushib ketadi. Ushbu xastaliklarga chalingan insonning eti uvushadi, aksiradi, isitmasi chiqadi, boshi og'rib, lohas bo'ladi, burni achishib, tumov kuzatiladi va darmoni quriydi.

Bu kasalliklar bemorning kuch-quvvatini va organizmning mikroblarga qarshi kurashish qobiliyatini susaytiradi. O'z vaqtida davolanmasa, bir qator salbiy oqibatlar olib kelishi, asoratlarga qoldirishi mumkin. Agar shamollagan bo'lsangiz, shifokor buyurgan dori-darmonlar bilan birga quyidagi tabiiy mahsulotlardan foydalanish ham foydadan xoli bo'lmaydi.

Ko'plab vitaminlarga boy bo'lgan zanjabil ildizi shamollash va grippni davolashda yordam beradi, immunitetni mustahkamlaydi, ishtaha ochadi va ovqat hazmini yaxshilaydi. Zanjabil choyga asal va limon solib ichilsa, uning foydali ta'siri yanada namoyon bo'ladi. Bunday qaynoq damlama ichilganida qizdiradi va sovuqdan himoya qiladi. Uzoq davom etuvchi, tinka-madorni qurituvchi yo'taldan forig' bo'lish, balg'am ko'chishini yengillatish uchun zanjabilidan foydalanish mumkin. U o'pkalarni kengaytirib, nafas yo'li atrofidagi mushaklarni bo'shashtiradi, balg'amni yumshatadi va uning tezroq chiqib ketishiga yordam beradi.

Glyukoza, fruktoza, saxaroza, B guruhi vitaminlari, kaliy, mis, efir moyi va A, E, PP, C vitaminlarini o'z ichiga olgan xo'jag'at (malina) yoqimli hid va mazaga ega. U chanqoqni qondiradi, ovqat hazm qilish jarayonini yaxshilaydi, ishtahani ochadi. Malina odatda shamollash, gripp, o'tkir respiratorli infeksiyalar, bo'g'imlarda og'riq yoki radikulit kuzatilganda qo'llaniladi. Undan tayyorlangan qaynoq choy terlatuvchi xususiyatga ega. Bu esa ter orqali barcha mikroblar va viruslar hamda ortiqcha tuzlar chiqib ketishiga xizmat qiladi. Ushbu meva ko'tarilgan haroratni, qon bosimini tushiradi, teri holatini yaxshilaydi,

ortiqcha

yog'larni

eritadi. U ish faoliyati yoki hayoti asabiy zo'riqish bilan kechadigan insonlar uchun juda foydali.

Shuningdek, turli kasalliklarning oldini olish hamda immunitetni mustahkamlash uchun vitamin, foydali yog' va aminokislotalarga boy sarimsoqni muntazam ravishda taomga qo'shib iste'mol qilish maqsadga muvofiqdir. Ushbu mahsulot kuchli antibiotik, mikroblar, zamburug' va gijjalarga qarshi samarali vosita hisoblanadi.

Askorbin kislotasi yoxud C vitaminiga boy na'matak qadimdan, asosan, shamollashning oldini olish va uni davolash, immunitetni oshirishda keng qo'llaniladi. Vitamin va minerallarga boy bo'lgan ushbu tabiat ne'mati infeksiyali, shamollash bilan bog'liq kasalliklarning oldini olish va ularni davolashda yaxshi samara beradi. U immunitetni mustahkamlaydi.

Limondagi C vitamini organizmning himoya kuchlarini tiklaydi, immun tizimini mustahkamlaydi, ishtahani ochadi, organizmni virus va bakteriyalardan himoya qiladi. U shamollashning noxush belgilaridan qutulishiga yordam beradi va issiqni tushirish xususiyatiga ega.

Yuqoridagi tavsiyalarga amal qilishdan avval shifokor bilan maslahatlashing.

Gulchehra AZIMOVA
tayyorladi.

CHIPTA SOXTA EKAN...

**Ma'lumki, firibgar birovning ishonchini
suiiste'mol qilib, yengil yo'l bilan daromad
topishga intiladi. Lekin vaqt o'tib, qilmishi
fosh etilgach, ham uyatga qoladi, ham
javobgarlikka tortiladi.**

Buni bilsa ham, Doston Akbarov (ism-shariflar o'zgartirildi) nafsiga erki berib, yengil pul topish yo'lini tanlagandi. Shu boisdan, o'tgan yilning fevral oyida «O'ztemiryo'lyo'lovchi» AJ Ellikqal'a temiryo'l bo'limiga kelib, tanish-bilishlarini ishga solib, «Toshkent—Volgograd» yo'nalishi bo'yicha mart oyi uchun 2 ta chipta sotib oladi. Maqsadi keyinchalik ushbu chiptalarni qimmatroq bahoda sotish edi.

Lekin tez orada xaridor topilavermagach, ularni kassada keyingi sanalardan biriga o'zgartirib oladi. Oradan ma'lum muddat o'tgach, Rossiya Federatsiyasiga vaqtinchalik

ishlashga ketishni niyat qilgan, ammo chipta topa olmay yurgan kishilarni uchratib qoladi. Bunday vaziyatdan foydalanib, o'zidagi chiptalarni kassadagi tanishlari orqali ushbu kishilar nomiga rasmiylashtiradi. Keyinchalik bunday «g'amxo'rligi» uchun ulardan qo'shimcha pul olishni ham unutmaydi.

Bunday oson yo'l bilan pul topish imkoniyati D.Akbarovni juda qiziqtirib qo'ygandi. Shu boisdan tanishlariga turli yo'nalishlar uchun poezdlarga chipta topib berishi mumkinligini aytadi. Bir necha kundan so'ng R. Sobirov uning oldiga kelib, tanishlariga Rossiya Federatsiyasiga

ketishi uchun 3 ta chipta topib berishda yordam so'raydi.

D.Akbarov sotib olinadigan chiptalar uchun pasport va avans tariqasida pul tashlab ketishni so'raydi. Kerakli summani qo'lga kiritganidan so'ng temiryo'l kassasiga borib, «Miskin — Qo'ng'iro't» yo'nalishi bo'yicha 3 ta chipta sotib oladi. So'ngra yaqin orada joylashgan xizmat ko'rsatish shoxobchalardan birining rangli printeri orqali chiptalardan nusxa ko'chiradi. Oradan 15 daqiqa o'tmasdan, chiptalarni kassaga qayta topshiradi. Sababi, belgilangan tartibga ko'ra, bu vaqt oralig'ida qayta topshirilgan chipta

pulidan komissiya haqi ushlab qolinmasligini bilardi.

Uyiga kelgach, chiptalarning nusxalarini xuddi haqiqiy chipta singari tayyorlaydi. So'ng R.Sobirovga qo'ng'iroq qilib, chiptalar tayyor bo'lganini aytib, pullarning qolgan qismini olib kelishini tayinlaydi. Buni eshitgan R.Sobirov tezda pullarni olib kelib, «chiptalarni —» egalariga topshirishga shoshiladi.

Chipta topa olmay sarson bo'lib yurgan uchovlon muammosiga yechim topilganiga xursand bo'lishadi. Biroq ularda ko'rsatilgan manzil Qo'ng'iroq tumanigacha ekanligini ko'rib hayron qolishadi. Shu boisdan avval S.Rahimovga, u orqali D.Akbarovga qo'ng'iroq qilib, buning sababini so'rashadi. U hozirda chipta topish juda qiyin bo'lib qolgani bois shunday yo'l tutganini, ular chiqishi kerak bo'lgan vagon kuzatuvchisi hammalarini hech qanday muammosiz manzilgacha yetkazishini, bu borada o'zaro kelishib qo'yganini aytadi.

Uning cho'pchagiga chipachin ishongan uchovlon belgilangan kuni temiryo'l bekatida hozir bo'ladi. Poyezdga chiqishdan oldin chiptalarni tekshirgan vagon kuzatuvchisi hech

nima demay, joylarini egallashlariga ruxsat beradi. Shundan so'ng D.Akbarovning kelishib qo'yganman degan gapi rostligiga yana bir bor amin bo'lishgandi.

Ammo ularning xursandchiligi uzoq davom etmadi. Poyezd Qo'ng'iroq bekatiga kelgach, vagon kuzatuvchisi ulardan tushib qolishni talab qila boshlaydi. Ikki o'rtadagi tortishuv keyinchalik baqir-chaqirga aylanadi. Buni eshitib voqea joyiga yetib kelgan IIV Transportda va turizm obyektlarida xavfsizlikni ta'minlash departamenti Yo'lovchi poyezdlarni kuzatish batalyoni xodimi, safdor Bekzad Oralbayev yo'lovchilarning qo'lidagi chiptalarning qalbaki ekanligini aniqlaydi.

Ushbu holat bo'yicha surishtiruv ishlari boshlanib,

tez orada hujjatlarni qalbakilashtirgan D. Akbarov qo'lga olinadi. Unga nisbatan to'plangan tergov hujjatlari sudda ko'rib chiqilib, Jinoyat kodeksining tegishli moddalariga asosan jazo

tayinlanadi. Shuningdek, jabrlanuvchilarga yetkazilgan zararni undirish bo'yicha qaror qabul qilinadi.

Voqeadan xulosa shuki, firibgarlardan ehtiyot bo'ling. Ularning tuzog'iga ilinmay desangiz, har bir xatti-harakatingizni qonun doirasida amalga oshirishingizni maslahat beramiz.

**Ajiniyaz
BEKBOSINOV,
mayor.**

**Azamat PIRNIYAZOV,
o'z muxbirimiz.**

*Qoraqalpog'iston
Respublikasi.*

AVTOYORITGICH SINIQLARI

JINOYATNI FOSH ETISHDA ASQATDI

Oktabr oyining salqin oqshomi. Atrofni tun pardasi qoplayotgan pallada Jizzax viloyati Sharof Rashidov tumanining «Yangidiyor» mahallasi hududidan o'tgan katta yo'lda mudhish voqea yuz beradi. Yakka o'zi yo'lni kesib o'tayotgan besh yoshli bolakayni «Damas» rusumli avtomashina urib yuboradi.

Insoniylik qiyofasini yo'qotgan haydovchi jabrlanuvchiga yordam berish o'rniga, voqea joyidan qochib ketadi. Atrofdagi kishilar bolani tezda kasalxonaga olib borishadi. Shifokorlarning sa'y-harakati sabab, bolajonning hayoti saqlab qolinadi. Biroq haydovchi hali ozodlikda edi...

Ekspert nigohi

Voqea joyiga yetib kelgan tergov-tezkor guruhi vakillari hududni sinchiklab ko'zdan kechira boshlashdi. Asfalt ustida sochilib yotgan mayda shisha siniqlari oddiy ko'zga hech narsani anglatmasdi. Ammo Paxtakor tumani IIB Ekspert-kriminalistika guruhi katta eksperti, podpolkovnik

Ravshanxon Murodov uchun bu parchalar jinoyatni ochishning asosiy kaliti edi.

Ekspert avtomobil yoritgichi (fara) siniqlarini sinchiklab o'rganib, mashinaning rusumi va holati haqida dastlabki xulosalarni berdi. Uning professional mahorati va tajribasi qidiruv ishlarini to'g'ri yo'nalishga soldi.

Haqiqat qaror topdi

Olib borilgan tezkor-qidiruv va surishtiruv harakatlari natijasida gumon qilinuvchining shaxsi aniqlandi. U Sh.Rashidov tumanida yashovchi, 2002-yilda tug'ilgan Sh.T. bo'lib chiqdi. Ma'lum bo'lishicha, haydovchi jinoiy qilmishi izini yo'qotish maqsadida Jizzax shahridagi ustaxonalardan birida avtomashinaning singan o'ng old chiroqlarini yangisiga almashtirib ulgurgan edi. Ammo podpolkovnik R. Murodov tomonidan voqea joyida topilgan ashyoviy dalillar qarshisida jinoyatchi o'z qilmishini tan olishga majbur bo'ldi.

Kasbga fidoyilik

Lavhamiz qahramoni ilgari ham ko'plab jinoyatlarni fosh etishga katta hissa qo'shgan. Bu muvaffaqiyatlar zahirida yillar davomida to'plangan tajriba va ustozlari tomonidan berilgan bilim hamda ko'nikma yotibdi. Ravshanxon Murodov xizmat faoliyatini 2005-yilda G'allaorol tumanida boshlagan. Unga soha sir-asrorlarini hozirda Jizzax viloyati IIBda xizmat qilayotgan

tajribali mutaxassis, podpolkovnik Ahmad Nurmatov o'rgatgan.

Katta ekspertning faoliyatiga nazar solarkanmiz, birgina 2025-yilning o'zida u 110 dan ortiq turli xildagi murakkab ekspertiza tadqiqotlarini o'tkazdi. 106 marotaba bevosita voqea joyiga chiqib, jinoyatlarni «issiq izida» fosh etishda qatnashdi.

Podpolkovnik Ravshanxon Murodov kabi o'z kasbining fidoyilari bor ekan, adolat tarozisi hamisha to'g'ri ishlaydi. Uning har bir voqea joyidagi sinchkovligi – shunchaki xizmat vazifasi emas, balki inson huquqlarini himoya qilish, haqiqatni qaror toptirishdek yuksak mas'uliyat yotibdi. Lavhamiz qahramoni kabi tajribali mutaxassislarning mahorati oldida hech bir jinoyat yashirin qolmaydi.

Sarvar SOBIROV, o'z muxbirimiz.

Jizzax viloyati.

Suratda: Paxtakor tumani IIB EKG katta eksperti, podpolkovnik Ravshanxon Murodov hamda IIB huzuridagi Tergov guruhi katta tergovchisi, kapitan Oybek Allaberdiyev.

BARMOQ IZLARI QANDAY KASHF QILINGAN?

Daktiloskopiya — barmoq izlari orqali shaxsni aniqlash haqidagi fan hozirda turli sohalarda samarali qo'llaniladi.

Uilyam Hershel XIX asrning oxirlarida Buyuk Britaniyaning Hindistondagi ma'muriyatida xizmat qilardi. U maosh olish uchun keladigan askarlar soni yildan yilga ko'payib borayotganligiga hayron bo'ladi. Bu hodisaning tagiga hech yetolmasdi. Chunki yuz ko'rinishiga qarab hindlarni farqlay olmasdi. Mahalliy aholi vakillari esa bundan ustalik bilan foydalanishar — bir kuni o'zlari oylik olishsa, ertasi kuni maosh olgani biror qarindoshini jo'natishardi. Buning ustiga ularning aksariyati savodsiz edi.

Oxiri toqati toq bo'lgan Hershel ulardan ro'yxatdagi o'z familiyasining to'g'risiga va to'lov qog'oziga barmoq izlarini qoldirishni talab qildi. Sinchiklab qarasa, bir odamning barmoq izi boshqasini o'xshamas edi. Shundan so'ng anatomiya darsliklarini varaqlab, o'zining kashfiyotini barmoqdagi papilyar chiziqlar yordamida asosladi.

O'tgan yili Qarshi tumani IIB TQX JQB xodimlari tomonidan tezkor tadbir o'tkazildi. Tadbir chog'ida tumanning «O'zbekiston mustaqilligi» mahallasida yashovchi fuqaro J.Q.ning xonadonidan marixuana giyohvandlik vositasi topilib, tegishli tartibda hujjatlashtirib olindi.

MUROSASIZ KURASHISH ZARUR

Mazkur holat yuzasidan tezkor vakillar, katta leytenantlar M. Murodov va E. Zuvaytov tergovga qadar tekshiruv ishlarini olib borishdi. Shunda, J.Q. ularga ishni «bosdi-bosdi» qilishni so'rab, 800 AQSH dollari miqdorida pora taklif etadi. Tezkor xodimlarning bildirgisi asosida o'tkazilgan tadbirda ushbu fuqaro 400 AQSH dollarini bergan vaqtda tegishli xizmatlar xodimlari tomonidan qo'lga olindi. Mazkur holat yuzasidan O'zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksining tegishli moddasiga muvofiq jinoyat ishi qo'zg'atildi.

O'zbekistonda pora berish og'ir jinoyat hisoblanadi. Qonunchilikka muvofiq, pora bergan shaxsga nisbatan katta miqdorda jarima solish, muayyan huquqlardan mahrum qilish, axloq tuzatish ishlari, ozodlikdan mahrum qilish kabi jazolar qo'llaniladi.

O'tgan yilda viloyat ichki ishlar organlari xodimlari tomonidan ushbu toifadagi 17 holat aniqlandi. Ayrim kimsalar giyohvandlik vositalarini saqlash, qo'shmachilik hamda spirtli ichimlik iste'mol qilib, tegishli hujjatsiz, davlat raqamini o'zboshimchalik bilan

yechib, avtomashina boshqarish, qimorxona tashkil etish kabi qilmishlari yuzasidan qonuniy chora ko'rmaslikni so'rab, huquq-tartibot posbonlariga pora taklif qilishgan edi. Bunday shaxslarga nisbatan jinoyat ishlari qo'zg'atildi. Pora berish jinoyatini fosh etgan xodimlar esa belgilangan tartibda rag'batlantirildi.

Jumladan, 7-may kuni Qoraqalpog'istonning Amudaryo tumanida yashovchi fuqaro J.Y. «Cobalt» rusumli avtomashinasini Qamashi tumani hududidan o'tuvchi 4R-79 yo'lida uzluksiz yo'l chizig'ini bosib

harakatlanib kelayotganda, viloyat IIB JXX YHXB YPX batalyoni yo'l-patrul xizmati inspektori, safdor Toshmurod Bekmurodov to'xtash haqida ishora qiladi. Qoidabuzar haydovchi xodimning qonuniy talabiga bo'ysunmasdan harakatlanib ketadi. Haydovchi keyinroq to'xtatilib, unga nisbatan ma'muriy bayonnoma rasmiylashtirilib, avtomashina jarima maydonchasiga qo'yiladi.

Vaziyat bunday tus olishini kutmagan J.Y. viloyat IIB JXX YHXB YPX batalyoni yo'l-patrul xizmati maxsus otryadi 3-safarbarlik guruhi komandiri, katta leytenant Husniddin Mamadiyevga

avtomashinasini jarima maydonchasidan chiqarish, ishni sudga oshirmaslik, unga nisbatan chora ko'rmaslik evaziga 800 ming so'm pora taklif etadi. O'z navbatida katta leytenant fuqaroga qonuniy chora ko'rish uchun rahbariyat nomiga bildirgi bilan murojaat etadi.

Mazkur murojaat yuzasidan IIV SHXBB Qashqadaryo viloyati bo'yicha boshqarmasi va O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQKD Qarshi shahar bo'limi xodimlari hamkorligida o'tkazilgan tezkor tadbirda J.Y.

481ming so'mni katta leytenantga pora sifatida bergan vaqtida ushlangan. Mazkur holat yuzasidan fuqaroga nisbatan jinoyat ishi qo'zg'atildi.

Xulosa o'rinda aytadigan bo'lsak, har bir fuqaro har qanday korrupsiya ko'rinishiga befarq bo'lmasdan, bunday qonunbuzarlikka qarshi qat'iy va murosasiz kurashishi zarur. Shundagina jamiyat uchun xavfli bo'lgan mazkur illatning ildiziga bolta urish mumkin.

Hamza NIYOZOV,
kapitan.
Sodiq RAHIMOV,
o'z muxbirimiz.

Qashqadaryo viloyati.

SO‘Z VA NAVO QUDRATI

YOXUD MALIK UL-KALOMDAN MING YILLIK KALOM

So‘zda sehr bor, she’rda esa — hikmat.

So‘z haqida so‘z ketganda, eng avvalo, hazrat Navoiyning purma’no satrlari xayolimizga keladi. Shoir so‘zni tiriklikning nishoni, insonni yaratqichlarning gultojiga aylantirgan qudrat, illo, yer yuzida undan katta boylik yo‘q, deb ta’riflaydi: «Donau dur so‘zini afsona bil, So‘zni jahon bahrida durdona bil».

So‘zning qudrati ayon haqiqat. Agar unga mos keladigan navo ham qo‘shilsa, bu qudratning na mezon, na miqyosi topilgay. Bizning keyingi mulohazalarimiz aynan shu xususida.

Ko‘zdan yosh chiqargan ariq

Maqola markazidagi mavzuga yetib borish uchun moziyga sayohat qilishga va yana bugungi kunlarga qaytishga to‘g‘ri keladi. Buxoroda yuzlab osori atiqalar saqlanib qolganiga qaramay, nega endi chet ellik sayyohlar bu qadim va navqiron shaharni ziyorat qilishni aynan Mo‘liyon arig‘i bilan «ko‘rish»dan boshlashini, uning loyqa suvlaridan qonib-qonib ichishini, shu suvlarga sog‘inch ko‘z yoshlari qo‘shilib oqishini anglash uchun ham shunday qilish lozim va lobiddir.

Buning uchun esa xalq ichida ming yildan buyon yashab kelayotgan, rivoyatga aylanib ketgan bir voqealikni eslash joiz.

Oyoq yalang amir

Voqean, Buxoro amiri saroy mashmashalaridan dam olish hamda ov

qilish uchun saltanatdan sal chetroqqa, hozirgi Turkmanistonning Lebob viloyati hududlariga yo‘l oladi. Tabiatning tengsiz tarovati, dimiqqan shahar havosidan mutlaqo farq qiluvchi musaffolik uni o‘ziga mahliyo etib, amir ancha vaqt shu maftunkor maskanda qolib ketadi.

Poytaxtning xavf ostida qolganidan sarosimaga tushgan saroy a‘yonlari qancha urinmasin, o‘z bilganidan qolmaydigan amirni Buxoroga qaytara olmaydi. Shunda ularning joniga tengsiz shoir va xonanda ... Rudakiy ora kiradi. Ular so‘z podshohidan yurt podshohini poytaxtga qaytarishni iltimos qilishadi.

Garchi Samarqand yaqinidagi Panjrudakda tavallud topgan bo‘lsa-da, eng go‘zal damlari o‘tgan Buxoroga muhabbati sarbaland bo‘lgan, uning sog‘inchi o‘zining ham yuragini o‘rtab

yuborgan buyuk shoir «Bo'yi jo'yi Mo'liyon...» qasidasini yozib, unga mos kuy bastalab, shoh huzurida maromiga yetkazib kuylaydi. So'z va navo vobasta bo'lgan qo'shiq oxiriga yetmasdan, amir otlarni hozirlashni buyuradi. Qo'shiqda «Buxoro» so'zi yangrashni bilan etigini ham qiymay, otga minib kamchi sermaydi...

Mingga kirgan mo'liyon

Narshaxiyning «Buxoro tarixi» asarida yozilishicha, Buxoroning shimoli-g'arbiy tomonidan oqib o'tuvchi ariq atrofi qamishzor, tevaragidagi tekislik ko'm-ko'k gilam bilan qoplangan, juda bahavo joy bo'lib, Amir Ismoil Somoniy otasining mavlosi, ya'ni ustoz Simo ul-Kabirga: «Bir kun kelib, Xudo imkon bersa, bu yerlarni sotib olib, siz va avlodingizga berar edim», deydi. Yaxshi niyat ijobat bo'lib, bu joylarni 10 ming dirhamga sotib oladi. So'ngra bu yerlarni obod qilib, ko'shk-u saroylar, so'lim bog'lar barpo etadi. Uning katta qismini mavlolar, ya'ni mavoliylar boshqargan jome masjidiga vaqf qilib berganidan keyin bu yerlar «Jo'yi Mavoliyon», ya'ni «Ulug' ustozlar arig'i» nomini oladi. Oddiy xalq esa uni «Jo'yi Mo'liyon» deb atay boshlaydi.

Narshaxiy bitiklariga ko'ra, Amir Ismoildan keyin uning farzandlaridan kimki amir bo'lsa, bu go'zal, toza va xushhavo mavzuda o'zi uchun betakror bog'lar va ko'zni quvnatadigan ko'shklar bino qilgan.

Mo'liyonni mashhur qilgan mavlaviy

Agar adabiy-tarixiy manbalarga tayanadigan bo'lsak, mavlaviy maqomiga erishgan mavlono Abu Abdullo Ja'far binni Muhammad Rudakiy merosi 700 mingdan 1 million 300 ming

misragacha ko'rsatiladi. Ayrim manbalarda esa uning merosi yuz jildni tashkil etishi bayon qilingan. Sadriddin Ayniyning ta'kidlashicha, u o'z she'rlaridan devon tuzgan dastlabki shoirdir.

Zamondoshlarining e'tirof etishicha, Sharqda biror shoir Rudakiychalik shon-shuhratga ega bo'lmagan.

Biroq ko'p fanlardan voqif bo'lgan, mohir mutarjim sifatida tanilgan, ruboiy janrining kashshofi, musiqada mumtozlikka erishgan shoirning «Bo'yi jo'yi Mo'liyon oyad hame» («Mo'liyon arigining bo'yi kelmoqdadir») misrasi bilan boshlanadigan g'azali unga samoviy shuhrat keltirdi. Buning siri nimada bo'lishi mumkin?

Aynan g'azal satrlariga singib ketgan sirli asrnlarni o'quvchining o'zi to'liq anglab yetishi uchun, garchand bu shoh asar o'zbek tiliga eng zabardast mutarjimlar tomonidan 7 marta o'girilgan bo'lsa-da, uning yangi variantini hukmingizga havola etamiz. Umidimiz, bir paytlar podshohni poytaxtga qaytargan misralardan masrur bo'lib, o'zingiz ham moziyga sayr aylasangiz...

Mo'liyon bo'yi bu yon kelay hamon,

Yodi yori mehribon kelay hamon.

Omuning o'ydim-chuqur qumlik yo'li

Oyoq ostida ravon kelay hamon.

Do'stni yuzini ko'rib, Jayhun suvi

Otimiz yeli tomon kelay hamon.

Ey Buxoro, shod bo'l, ko'p yashag,

Mir, boqqil, shodmon kelay hamon.

Mir Oy bo'lsa, Buxoro — osmon,

Mir ham bu osmon kelay hamon.

Mir sarv-u, ul Buxoro — bo'ston,

Sarv, ko'rki, bo'ston kelay hamon.

Madh etarman, foydaga kelay hamon,

Ganj topsa gar ziyon, kelay hamon.

Temir QURBON.

HAYOTIM YANGIDAN BOSHLANDI GO'YO

— DEYDI SOBIR ERGASHEV

Har bir inson jamiyatning teng huquqli a'zosi sifatida munosib turmush kechirishga haqli. Lekin hayot hamisha bir tekis kechavermaydi. Kishi ba'zan turli sinovlar va muammolar girdobida qiynaladi. Ana shunday paytda davlat va jamiyat odamni yolg'iz qoldirmasligi, unga madad bo'lishi lozim. Zero, bu insonparvarlik, mehr-muruvvat va mas'uliyat ifodasidir.

Yurtimizda ijtimoiy himoya tizimi yil sayin takomillashib boryapti. Muhtojlarga, nogironligi bor, ijtimoiy himoyaga ehtiyojmand fuqarolarga manzilli yordam ko'rsatish borasida keng qamrovli ishlar amalga oshirilmoqda. Mahalladagi bolaligidan nogiron bolaga ajratilayotgan nafaqa, yetim-yesirlarga yaratilayotgan sharoitlar – bularning barchasi mazkur tizim faoliyatining amaliy natijalaridir.

Samarqand viloyatining Pstdarg'om tumani

«Inson» ijtimoiy xizmatlar markazi tomonidan ham aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlarini qo'llab-quvvatlash, jamiyat hayotida faolligini oshirish maqsadida tizimli ishlar olib borilmoqda.

Tumanning «Boldir» mahallasida yashovchi Sobir Ergashev bundan 33 yil avval baxtsiz hodisa tufayli ikki oyog'idan ayrilgan. Shundan so'ng tushkunlikka tushgan, hayotdan umidini uzgan kunlari ham bo'ldi. Ammo sabriga suyanib yashadi.

Oilasining farovonligi, farzandlarining kelajagi uchun mas'ul ekanligini unutmadi. Shu ahvolda yer chopdi, paxsa quydi, g'isht terdi, tomorqada ishladi, poyabzal ta'miri bilan shug'ullandi.

Mahallaning ijtimoiy xodimi O'g'iloy Mahkamova Sobir akaning ahvolini o'rgandi, eshitdi, tushundi. 2025-yilning aprel oyida unga maxsus buyurtma asosida protez oyoqlar tayyorlandi. Protezni ilk bor kiygan kuni Sobir akaning ko'zlarida

shunday yorug'lik bor ediki, bu nurni so'z bilan ifoda etish qiyin. U ehtiyot bo'lib o'rnidan turdi. Avval bir qadam, keyin ikkinchi, uchinchi qadam bosib, o'ziga o'zi shivirlab shunday dedi: «Men yuryapman. Men yana boshqa odamlar singari yuryapman!» Bu oddiy yurish emas, inson irodasining, sabr va intilishining g'alabasi.

– O'shanda hayotim yangidan boshlandi

go'yo. Endi yura olmasam kerak deb umid uzgandim. Shunday bo'lsa-da, o'zimni qo'lga olib, dehqonchilik qildim, kosibchilik bilan shug'ullandim. Oilam butligi, farzandlarim unib-ulg'ayishi uchun mehnat qildim. Sabr tagi sariq oltin ekan, menga ko'rsatilgan yordam, muruvvat umrimni nurafshon etdi. Meni yo'qlab turishibdi, sihatgohlarga yuborishyapti, tibbiy ko'riklardan o'tkazishyapti. Bunday insonparvar Vatanda yashaganing sayin yashaging keladi, – deydi Sobir aka.

Ha, inson egilishi, bukilishi mumkin. Ammo uni qo'llab-quvvatlovchi davlat, jamiyat bor ekan, sinmaydi. Sobir akening hayoti bunga yaqqol misoldir. Ijtimoiy himoya – bu hayotda duch kelgan muammolari yechimini topolmay turgan insonlarga har tomonlama madad bo'lish, ularning kelajakka bo'lgan ishonchini tiklash demakdir. Mamnun chehralar, chin dildan qilingan duolar, shodlikka yo'g'rilgan ko'ngillar – bularning barchasi shu tizimga berilgan yuksak bahodir.

**Umida
MAMADALIYEVA,
o'z muxbirimiz.**

Samarqand viloyati.

USHBU SONDA

**JINOYATNI
FOSH ETISHDA
ASQATDI**

40

1. MAS'ULIYAT BILAN TARAQQIYOT SARI
2. ISHONCHLI VA XOLIS AXBOROT
4. SURATLI LAVHALAR
5. QULAY VA QONUNYIY
6. BARCHAMIZ UCHUN UMUMIY MAKON
8. JONKUYAR INSPEKTOR
9. QADIMIY TARIXGA EGA
10. TIZIMLI ISLOHOTLAR SAMARASI
13. TUZALISH UCHUN MUDDAT
undan kim qanday foydalanadi?
16. YURT DEB YASHASH – ALPGA
XOS FAZILAT

18. ОБЛАДАТЕЛЬ СИМВОЛА ДОБЛЕСТИ

19. YOUTH – BUILDERS OF THE FUTURE

**20. SHOGIRDLARIGA HAR JIHATDAN
O'RNAK**

22. ILM – MUVAFFAQIYAT GAROVI

23. ПРИМЕР КОЛЛЕГАМ

24. IZLAGAN IMKON TOPAR

26. INGLIZ TILI – IMKONIYAT KALITI

28. GITARA – UNING DO'STI

30. QAT'IY NAZORATGA OLINGAN

**32. AVLODDAN AVLODGA O'TAYOTGAN
BURCH**

34. AYOL NEGA JINOYATGA QO'L URADI?

37. SALOMATLIK SABOQLARI

38. CHIPTA SOXTA EKAN...

**40. AVTOYORITGICH SINIQLARI
jinoyatni fosh etishda asqatdi**

42. MUROSASIZ KURASHISH ZARUR

44. SO'Z VA NAVO QUDRATI

**46. HAYOTIM YANGIDAN BOSH LANDI
GO'YO**

**O'zbekiston Respublikasi
Ichki ishlar vazirligining
ijtimoiy-huquqiy jurnali**
2026-yil 1 (328)-son
1998-yil sentabr oyidan chiqqan
boshlagan

QALQON-ЩИТ-SHIELD

**Muassis: O'zbekiston Respublikasi
Ichki ishlar vazirligi**

Bosh muharrir, polkovnik
Bernora SADIKOVA

Bosh muharrir o'rinbosarlari
podpolkovnik
Azizjon FAYZIYEV,
mayor
Aziza BOHODIROVA

Mas'ul muharrir
Erkin SATTOROV

Nashr uchun mas'ullar
Bobomurod TOSHEV,
Katta mutaxassis-muxbir,
katta leytenant
Madina QAHHOROVA

Navbatchilar
Adolat FAYZIYeva,
Yuliya KIM

Tuzatuvchi
Umida SAPAROVA
Fotomuxbirlar
Abu KENJAYEV,
Ikrom XASANOV

O'zbekiston Matbuot va
axborot agentligida 2018-yil
10-avgustda 0125-raqam
bilan ro'yxatga olingan.

Tahririyatga kelgan qo'lyozma
va suratlilar egasiga
qaytarilmaydi.

Nashrimizdan ko'chirib
bosilganda «Qalqon-Щит-
SHIELD»dan olinganligi
ko'rsatilishi shart.

Jurnal IIV Birlashgan tahririyati
kompyuter markazida terildi
va sahifalandi.

Bosishga ruxsat etildi
2026-yil 22-yanvar
Formati 60x84 1/8. 6 bosma
taboq. Ofset usulida bosildi.

Buyurtma № 72
Nashr adadi 14996
ISSN 2010-5347

«PRINTUZ» MCHJ
bosmaxonasida chop etildi.
Mas'ul **Akmal MURATOV**
Toshkent shahri, Yangiyo'lov
tumani, Fayzli MFY, Qipchoq
ko'chasi, 56a-uy.
Indekslar: yakka tartibdagilar
uchun – 970
tashkilotlar uchun – 1083.

Manzilimiz: 100070,
Toshkent shahri Shota Rustaveli
1-berk ko'chasi 9-uy.

Telefonlar:
71-231-33-88,
71-231-41-66.

ZAMONAVIY TIBBIY USKUNALAR BILAN JIHOZLANGAN

Inson hayoti va salomatligini muhofaza qilish davlatimiz siyosatining ustuvor yoʻnalishlaridan biri hisoblanadi. Shu maqsadda ichki ishlar organlarida ham koʻpgina chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, IIV huzuridagi JIED tasarrufidagi muassasalar uchun zamonaviy «ISUZU D-MAX» rusumli tez tibbiy yordam avtomashinalari ajratildi.

Ushbu texnika vositalari xodimlar va mahkumlarga favqulodda holatlarda tezkor va sifatli tibbiy yordam koʻrsatishga xizmat qiladi. Qolaversa, zamonaviy tibbiy uskunar bilan jihozlangan mazkur avtomashinalar jazoni ijro etish tizimida profilaktik tadbirlarni samarali olib borishga imkon beradi.

Aytish joizki, tizimda tibbiy muassasalarni rekonstruksiya qilish, zamonaviy asbob-uskunalar bilan jihozlash, tibbiyot xodimlarining malakasini oshirish boʻyicha keng koʻlamli ishlar olib borilyapti. Yangi,

zamonaviy tez yordam avtomobillarining topshirilishi ushbu jarayonning mantiqiy davomi boʻldi.

Sadriiddin XAYRULLAYEV,
katta leytenant.

QALQON-ШИТ 970 (1083)

Chimyon tog' tizmalari

